

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O
RADU FONDA ZA ZAŠTITU
DEPOZITA ZA 2020.
GODINU**

Podgorica, APRIL 2021.

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:

CBCG	<i>Centralna banka Crne Gore</i>
EBRD	<i>(European Bank for Reconstruction and Development) Evropska banka za obnovu i razvoj</i>
EFDI	<i>(European Forum of Deposit Insurers) Evropska asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
EC	<i>(European Commission) Evropska komisija</i>
EU	<i>(European Union) Evropska unija</i>
Fond	<i>Fond za zaštitu depozita</i>
FSAP	<i>(Financial Sector Assessment Program) Finansijski sektor za procjene programa</i>
IADI	<i>(International Association of Deposit Insurers) Medjunarodna asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
IADI CP	<i>(International Association of Deposit Insurers Core principles) Osnovni principi za efikasan sistem zaštite depozita</i>
Metodologija	<i>Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije</i>
Ministarstvo finansija	<i>Ministarsvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore</i>
MMF	<i>(International Monetary Fund) Medjunarodni monetarni fond</i>
Svjetska banka	<i>World bank- Svjetska banka</i>
UO	<i>Upravni odbor</i>
Zakon	<i>Zakon o zaštiti depozita</i>
Direktiva 94/19 EC	<i>Directive 94/19/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>
Direktiva 2014/49 EC	<i>Directive 2014/49/EC of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>
Direktiva 2014/59 EC	<i>Directive 2014/59/EC of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms (Direktiva o sanaciji kreditnih institucija i investicionih institucija)</i>

SADRŽAJ

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:	2
UVODNE NAPOMENE.....	5
1.OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA.....	8
1.1. FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA	8
1.2. USKLADIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE U OBLASTI SISTEMA OSIGURANJA DEPOZITA.....	10
1.3. ČLANICE FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA	11
2.NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA	13
2.1 UKUPNI DEPOZITI	13
2.2 DEPOZITI LICA KOJA NEMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANOG DEPOZITA	15
2.3 DEPOZITI LICA KOJA IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANOG DEPOZITA	17
2.4 GARANTOVANI DEPOZITI	19
3.IZLOŽENOST FONDA PREMA KREDITNIM INSTITUCIJAMA	27
4.AKTIVNOSTI FONDA U 2020. GODINI.....	31
4.1. OPŠTE NAPOMENE.....	31
4.2. METODOLOGIJA ZA OBRAČUN PREMIJE NA BAZI RIZIKA POJEDINE KREDITNE INSTITUCIJE.....	32
4.3 INFORMACIJE O TOKU ISPLATE GARANTOVANIH DEPOZITA DEONENTIMA INVESTITORNE BANKE MONTENEGRO U STEČAJU I ATLAS BANKE U STEČAJU.....	35
4.3. SUDSKI SPOROVI	36
4.4. INVESTICIONE AKTIVNOSTI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U 2020. GODINI.....	37
4.5. NORMATIVNO-PRAVNI POSLOVI.....	38
4.6. LJUDSKI RESURSI I EDUKACIJA ZAPOSLENIH	39
4.7. MEĐUNARODNA SARADNJA	39
4.8. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2021.GODINI	40
4.9. DOGAĐAJI NAKON ZAVRŠETKA IZVJEŠTAJNOG PERIODA	41
5.FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2020. GODINI.....	44
5.1. ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA) FONDA NA DAN 31.12.2020. GODINE.....	44
5.1.1.UKUPNI PRIHODI FONDA	44
5.1.2.RASHODI FONDA	46
5.2 ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)	48
5.3 ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU	49

Uvodne napomene

Uvodne napomene

Podaci za 2020. godinu ukazuju na stabilno poslovanje crnogorskog bankarskog sistema, kroz pokazatelje likvidnosti, kapitalizovanosti i ostvarenog pozitivnog finansijskog rezultata u ovom periodu. Međutim, kriza izazvana Covid-19 pandemijom očekivano je uticala na smanjenje finansijskog rezultata kreditnih institucija u posmatranom periodu. Takođe, tokom izvještajnog perioda depoziti kreditnih institucija imaju opadajući trend, pri čemu su svi sektori, izuzev finansijskog, povlačili sredstva. Pad depozita kreditne institucije su nadomijestile povećanim ino-pozajmicama u posmatranom periodu, najveću podršku kreditne institucije su dobile od matičnih kreditnih institucija i drugih članova bankarske grupe¹.

Krajem 2019. godine Skupština Crne Gore usvojila je paket „bankarskih zakona“. (Zakon o zaštiti depozita, Zakon o kreditnim institucijama i Zakon o stečaju i sanaciji kreditnih institucija). Zakon o zaštiti depozita stupio je na snagu u januaru 2020. godine, sa odgođenom primjenom Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije za početak 2021. godine.

Zakonom je definisano da, tokom izvještajnog perioda, veliki dio aktivnosti Fonda bude usmjeren na izradu podzakonskih akata za njegovo sprovođenje. Pored usaglašavanja postojeće interne regulative sa Zakonom, najznačajnije aktivnosti bile su usmjerene na izradu Metodologije. Pomoć u izradi Metodologije pružila je Svjetska banka, angažujući kao konsultanta renomiranu Njemačku agenciju za rejting banaka (GBB-Rating iz Kelna).

Pandemija izazvana virusom-Covid 19 nije značajnije uticala na izvršenje obaveza Fonda tokom 2020. godine, iako je, od ukupno sedam, pet zaposlenih bilo u kućnoj izolaciji u trajanju od 15-35 dana. Organizovan je tzv. „rad od kuće“, tako da su svi zaposleni dali doprinos da sve planirane aktivnosti budu završene u predviđenom roku.

Pored navedenog, Fond za zaštitu depozita je u 2020. godini nastavio sa aktivnostima na realizaciji isplate garantovanih depozita za dvije banke – Invest Banku Montenegro a.d. Podgorica i Atlas banku a.d. Podgorica, nad kojima je u 2019. godini uveden stečajni postupak.

Uticaj pandemije virusa osjetio se na dinamiku realizacije isplate garantovanih depozita tokom 2020. godine. Naime, u prvom kvartalu 2020. godine deponenti su preuzeli garantovane depozite u iznosu od 720.000€, dok su za ostala tri kvartala protekle godine preuzeli svega 713.000€. Obzirom da su dominantno nerezidenti u najvećem broju deponenata kojima nije isplaćen garantovani depozit, te da je putovanje u uslovima pandemije virusa bilo rizično i ograničeno, onda je i logično što na kraju

¹ Makroekonomski izvještaj CBCG IV kvartal 2020.godine

godine ostaje neisplaćeno cca 9,1 milion € - 8,05% od ukupnog iznosa garantovanih depozita za obje banke.

Na drugoj strani aktivnosti stečajnih upravnika u ovom periodu bile su značajno ograničene u pogledu mogućnosti prodaje imovine banaka u stečaju, što je uslovalo da povrat sredstava iz stečajne mase u izvještajnom periodu iznosi samo 12,4 miliona € (ukupni povrat sredstava iz stečajne mase na dan 31.12.2020 godine iznosi 53,7 miliona € ili 47,66%).

U cilju obezbjeđenja veće sigurnosti depozita u kreditnim institucijama, odnosno stabilnosti cjelokupnog finansijskog sistema, Fond je sa EBRD zaključio Ugovor o „Stand-by“ aranžmanu na iznos od 50 miliona €. Ovim Ugovorom je omogućeno da, za mogući scenario nastanka stečaja kod jedne od kreditnih institucija iz bankarskog sistema, Fond može koristiti navedena sredstva za isplatu garantovanih depozita za period od 5 godina od dana potpisivanja Ugovora i rokom za otplatu od 7 godina. Kada se pored navedenog, uzmu u obzir, i sopstvena sredstva kojima Fond trenutno raspolaže, može se konstatovati da, u slučaju potrebe, postoji veoma velika garancija da Fond može ispuniti svoj osnovni zadatak postojanja (kako je to već pokazao i na primjerima stečaja u dvije kreditne institucije tokom 2019. godine).

* * *

Godišnji izvještaj o radu Fonda sadrži pet dijelova.

U prvom dijelu izvršena je sinteza osnovnih karakteristika sistema zaštite depozita i ocjena uskladenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti zaštite depozita, što je veoma važno imajući u vidu povezanost crnogorske ekonomije sa međunarodnim ekonomskim i finansijskim tokovima.

U drugom dijelu izvještaja prikazana su kretanja i procentualna učešća različitih kategorija depozita.

U trećem dijelu je iskazana izloženost Fonda prema kreditnim institucijama i potencijalne mogućnosti isplate garantovanih depozita kroz prikaz "koeficijenta pokrivenosti".

U četvrtom dijelu izvještaja, dat je prikaz aktivnosti Fonda sa posebnim osvrtom na Metodologiju i pokazatelje rizika za obračun stepena rizičnosti pojedine kreditne institucije.

U petom dijelu izvještaja, dat je prikaz finansijskog poslovanja Fonda. Iz pokazatelja finansijskog poslovanja i planiranih aktivnosti u 2021. godini jasno se vidi stabilnost poslovanja Fonda.

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1

1.OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1.1. Fond za zaštitu depozita

Fond za zaštitu depozita osnovan je Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. 11. 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Novim Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19), izvršena su usklađivanja sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU. U ostvarivanju nadležnosti Fond: 1) vrši obračun premije; 2) testiranje otpornosti sistema zaštite depozita i finansiranje sanacije kreditnih institucija; 3) investira sredstva Fonda; 4) vrši obračun i isplatu garantovanih depozita; 5) donosi opšte akte za koje je ovlašten ovim zakonom; 6) vrši druge poslove u skladu sa Zakonom.

Osnovna djelatnost Fonda je ostvarivanje zaštite depozita u kreditnim institucijama i obaveza da pri nastanku zaštićenog slučaja (stečaj kreditne institucije) isplati deponentima garantovane depozite, do iznosa utvrđenog Zakonom. Kreditne institucije koje imaju dozvolu za rad CBCG dužne su da na ime zaštite depozita plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđen Zakonom. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod kreditne institucije prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom. Fond garantuje isplatu garantovanih depozita do iznosa od 50.000 eura po deponentu, po kreditnoj instituciji, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije nad kojom je otvoren stečajni postupak, odnosno do iznosa od 100.000 eura, po deponentu, pristupanjem Crne Gore EU.

Organi Fonda su Upravni odbor i direktor Fonda.

Misija Fonda

Sigurnost depozita u kreditnim institucijama i efikasna i brza isplata garantovanih depozita u slučaju pokretanja stečaja u bilo kojoj kreditnoj instituciji u Crnoj Gori.

Vizija Fonda

Stabilan finansijski sistem, zasnovan na povjerenju, sigurnosti i zaštiti deponenata.

Ciljevi Fonda

Unapređenje povjerenja deponenata u crnogorski bankarski sistem i zaštita deponenata od gubitka sredstava u slučaju stečaja kreditne institucije. Navedene ciljeve Fond ostvaruje jasno definisanim obavezama prema deponentima, promovisanjem povjerenja javnosti u sistem zaštite depozita i obezbjeđivanjem sredstava za zaštitu garantovanih depozita.

Upravljanje Fondom

Fondom upravlja Upravni odbor, koji se sastoji od pet članova. Članove UO Fonda imenuje Predsjednik Crne Gore, s tim što jednog člana imenuje na prijedlog Ministarstva finansija i jednog na prijedlog Udruženja banaka i finansijskih institucija Crne Gore, jednog na prijedlog Privredne komore i jednog po sopstvenom izboru. U skladu sa Zakonom, UO Fonda održava sjednice najmanje jednom u tri mjeseca.

Pored nadležnosti utvrđenih Zakonom, UO u skladu sa Statutom Fonda donosi unutrašnje opšte akte, razmatra realizaciju aktivnosti, razmatra kvartalno izvještaje o kretanju depozita, razmatra godišnje i polugodišnje izvještaje o investiranju sredstava, odlučuje o pribavljanju nepokretne imovine, utvrđuje način saradnje sa državnim organima, organizacijama i drugim institucijama u Crnoj Gori, utvrđuje način saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, organizacijama i šemama za zaštitu depozita, odlučuje o prenosu pojedinih ovlaštenja direktoru Fonda i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom Fonda.

UO u skladu sa Poslovnikom o radu UO Fonda obavještava javnost o svom radu, donijetim odlukama, zaključcima i zauzetim stavovima, kao i o značajnim pitanjima koja su razmatrana, putem saopštenja za javnost koja se objavljuju i na internet stranici Fonda, održavanjem konferencija za štampu, davanjem intervjua i na drugi pogodan način.

Predsjednik Crne Gore je, u skladu sa članom 21 Zakona, Odlukom od 03.02.2020. godine imenovao Upravni odbor u sljedećem sastavu:

- Lekić Vesko, direktor Trezora CBCG, predsjednik Upravnog odbora;
- Vujačić Dejan, direktor sektora za kontrolu banaka u CBCG – član Upravnog odbora;
- Mr. Božović Branislava, načelnik direkcije za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda u Ministarstvu finansija, član Upravnog odbora;
- Mr. Đoković Nebojša, savjetnik za ekonomska pitanja u Udruženju banaka Crne Gore, član Upravnog odbora i
- Golubović Vlastimir – predsjednik Privredne komore Crne Gore, član Upravnog odbora.

U toku 2020. godine Upravni odbor je održao 11 (jedanaest) sjednica.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b. b.

Web adresa: www.fzdcg.org i e-mail adresa: fzd@fzdcg.org.

1.2. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sistema osiguranja depozita

U postupku pristupanja Evropskoj uniji Crna Gora je, između ostalog, preuzela obavezu da svoje zakonodavstvo u oblasti finasijskog sistema usaglasa sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU. Usaglašavanje sa predmetnim direktivama izvršeno je usvajanjem paketa zakonskih propisa, tj. usvajanjem Zakona o kreditnim institucijama, Zakona o sanaciji kreditnih institucija, Zakona o zaštiti depozita i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka.

U izradi predloga Zakona o zaštiti depozita, kao i pripremi podzakonskih akata koji se donose na osnovu ovog zakona (posebno Metodologije), značajnu pomoć pružili su konsultanti Svjetske banke.

Pored toga, konsultacije sa članicama EFDI, a koje su članice EU, doprinijele su da prijedlog Zakona bude u najvećoj mogućoj mjeri usklađen sa direktivama i najboljom praksom.

Skupština Crne Gore dana 2. decembra 2019. godine, donijela je ZAKON O ZAŠTITI DEPOZITA, objavljen u "Službenom listu Crne Gore", br. 072/19 od 26.12.2019.

Novi Zakon je stupio na snagu 03. januara 2020. godine.

Ključne promjene predviđene novim Zakonom su:

- Obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije;
- Skraćen je rok za početak isplate na 7 radnih dana;
- Povećan nivo garantovanog depozita na 100.000 eura (sa odloženom primjenom do pristupanja Crne Gore EU);
- Proširen obim garantovanog depozita – uveden privremeno visoki saldo;
- Fond ima veću samostalnost, odgovornost i nezavisnost kroz sledeće aktivnosti:
 - testiranje otpornosti sistema zaštite depozita na stres;
 - mogućnost učešća u finansiranju sanacije kreditnih institucija.
 - mogućnost zaduživanja kod drugih sistema zaštite depozita država članica.

Novim Zakonom vrši se i usaglašavanje sa Osnovnim principima za efikasan sistem zaštite depozita, izdatim od Medjunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (Core Principles for effective Deposit Insurance Systems, IADI), koje u postupku ocjene usaglašenosti i ispunjavanja preporuka u okviru FSAP misije, primjenjuju Svjetska banka i MMF.

1.3. Članice Fonda za zaštitu depozita

U crnogorskom finansijskom sistemu, u čijoj strukturi se nalaze kreditne institucije, mikrokreditne finansijske institucije, osiguravajuća društva, lizing kompanije i druge finansijske intitucije, dominantan udio zauzima bankarski sektor. Tokom 2020. godine poslovalo je trinaest kreditnih institucija, od čega je jedanaest sa većinskim učešćem nerezidenata u kapitalu.

Crnogorska komercijalna banka i Podgorička banka završile su uspješno proces integracije u decembru 2020. godine. Integrisana banka nastavlja poslovanje pod imenom Crnogorska komercijalna banka A.D. Podgorica, member of OTP Group.

Na dan 31.12.2020. godine je poslovalo dvanaest kreditnih institucija i sve su članice Fonda. Na 31.12.2020. godine depoziti deponenata u svim kreditnim institucijama su zaštićeni crnogorskim sistemom zaštite depozita u skladu sa Zakonom.

Od ukupnog iznosa depozita položenih u kreditnim institucijama, na depozite privrede se odnosilo 48,85%, a na depozite stanovništva 51,15% ukupnih depozita na kraju posmatranog perioda. Tokom posmatranog perioda depoziti kreditnih institucija imaju opadajući trend. Na godišnjem nivou, na kraju 2020. godine depoziti stanovništva su manji za 1,90%, dok su depoziti privrede manji za 3,69% u odnosu na 2019. godinu.

Na dan 31.12.2020. godine depoziti koji nijesu pokriveni sistemom osiguranja depozita čine 9,90% ukupnih depozita.

NIVO I STRUKTURA POJEDINI KATEGORIJA DEPOZITA

2

2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA

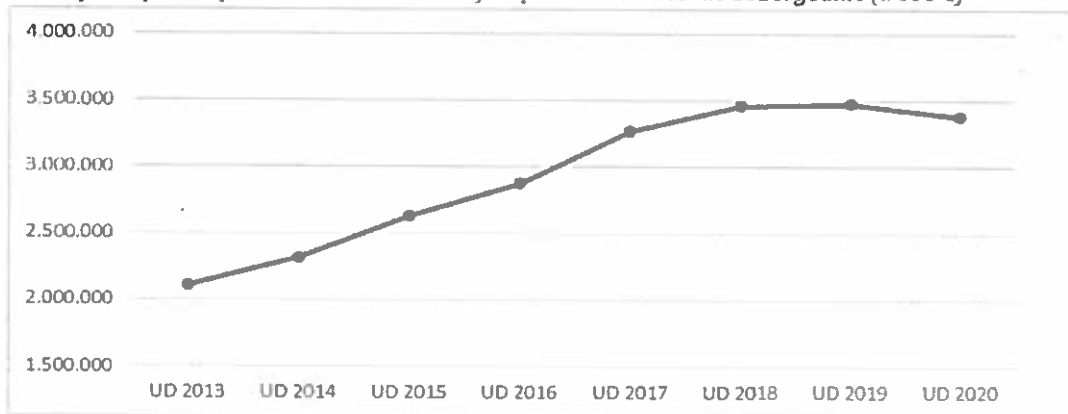
2.1 Ukupni depoziti

Ukupni depoziti kreditnih institucija na 31.12.2020. godine iznose 3.380.290.799 eura, dok su na 31.12.2019. godine ukupni depoziti kreditnih institucija iznosili 3.476.948.875 eura. U odnosu na kraj prethodne godine, ukupni depoziti kreditnih institucija su smanjeni za 2,78% (rast ukupnih depozita u 2019. godini iznosio je 0,44%).

Grafik 1 predstavlja trend kretanja ukupnih depozita u periodu od 2013. do 2020. godine.

Grafik 1.

Kretanje ukupnih depozita kreditnih institucija u periodu od 2013. do 2020. godine (u 000 €)

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Ukupni depoziti kreditnih institucija su tokom prva dva kvartala imali opadajući trend (-3,20% i -1,86%) usljed pandemije, treći kvartal neznatan rast od 0,04% i četvrti kvartal blagi rast od 2,30%.

Tabela 1.

Stanje ukupnih depozita po kvartalima u 2020. godini (u 000 €)

	31. 12. 2019.	31. 03. 2020.	30. 06. 2020.	30. 09. 2020.	31. 12. 2020.
UKUPNO	3.476.949	3.365.770	3.303.266	3.304.444	3.380.291

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Najveći deponenti sredstava u kreditnim institucijama su sektori stanovništva i privrede.

Učešće sredstava deponovanih od strane sektora stanovništva u ukupnim depozitima kod kreditnih institucija na 31.12.2020. godine iznosi 1,72 milijarde eura, odnosno 51,15%, čineći ih time i najznačajnijim deponentima crnogorskog bankarskog sistema. Broj deponenata sektora stanovništva na kraju 2020. godine iznosi 628.914 odnosno 90,62% ukupnog broja deponenata.

Na sektor privrede odnosi se 48,85% ukupnih depozita u kreditnim institucijama, odnosno 1,65 milijardi eura. Broj deponenata sektora privrede na kraju 2020. godine iznosi 65.126, odnosno 9,38% ukupnog broja deponenata.

Broj deponenata na kraju 2020. godine iznosi 694.040, odnosno za 16,45% manje u odnosu na kraj 2019. godine, kada je iznosio 830.692 (nova Odluka o strukturi, bližim uslovima i načinu otvaranja i ukidanja transakcionih računa i novi obrasci izvještaja, koje kreditne institucije dostavljaju Fondu, su usloveli rasčišćavanja neaktivnih transakcionih računa što je uslovalo smanjen broj deponenata).

Dana 28.02.2019. godine, Crnogorska komercijalna banka A.D. Podgorica potpisala je Ugovor o kupovini 90,55% ukupnog akcijskog kapitala Societe Generale banke Montenegro A.D. Podgorica. Nakon potpisanog ugovora Societe Generale banka Montenegro A.D. Podgorica je promijenila naziv u Podgorička banka A.D. Podgorica. Tako da je, tokom 2020. godine poslovalo trinaest kreditnih institucija u crnogorskom bankarskom sistemu.

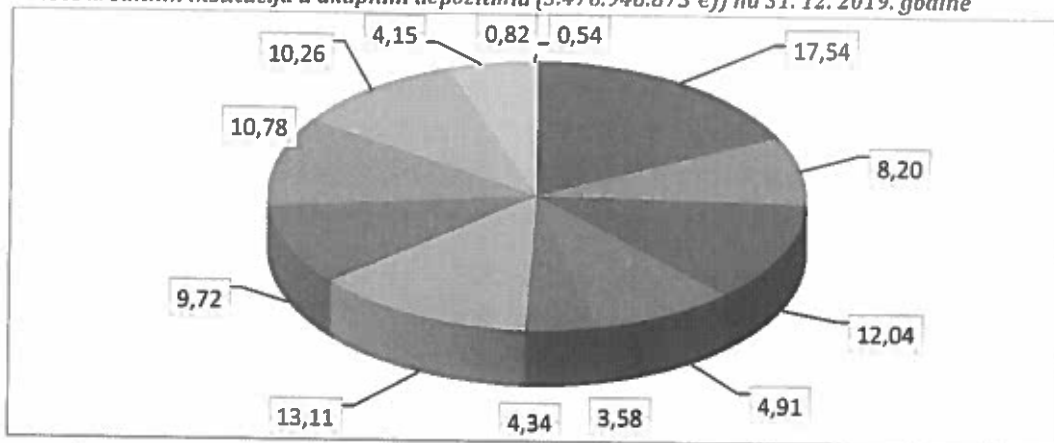
Proces integracije ove dvije banke uspješno je završen u decembru 2020. godine. Integrirana banka nastavlja poslovanje pod imenom Crnogorska komercijalna banka A.D. Podgorica, member of OTP Group tako da na 31.12.2020. godine, u bankarskom sistemu posluje dvanaest kreditnih institucija.

Od nekada izuzetno koncentrisanog tržišta i dominantne uloge tri najveće banke, danas je situacija vidno promijenjena, a tržište kreditnih institucija je bliže granici tzv. konkurentnog tržišta (na kraju 2008. godine dvije banke sa najvećim iznosima depozita su imale 60,33%, na kraju 2020. godine dvije banke imaju 39,43 % depozitnog portfolija bankarskog sektora.).

Učešće pojedinih kreditnih institucija u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2019. godine i 2020. godine predstavljeno je graphicima 2 i 3.

Grafik 2.

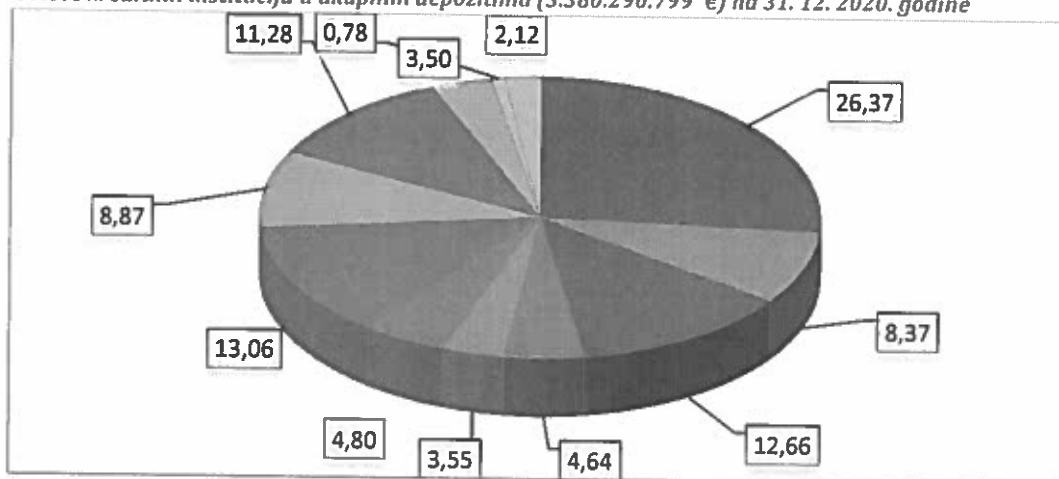
Učešće kreditnih institucija u ukupnim depozitima (3.476.948.875 €) na 31. 12. 2019. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Grafik3.

Učešće kreditnih institucija u ukupnim depozitima (3.380.290.799 €) na 31. 12. 2020. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Na kraju 2019. godine najveća kreditna institucija po veličini ukupnih depozita imala je 17,54% učešća u ukupnim depozitima, a na kraju 2020. godine procentualno učešće u ukupnim depozitima najveće kreditne institucije je povećano na 26,34% (navedena kreditna institucija je kupila drugu kreditnu instituciju i izvršila proces integracije). Druga kreditna institucija po veličini ukupnih depozita zabilježila je neznatnu promjenu procentualnog učešća sa 13,11% na 13,06%.

Individualno učešće kreditnih institucija u ukupnim depozitima kod ostalih kreditnih institucija na kraju 2020. godine je na približno istom nivou kao i na kraju 2019. godine.

2.2 Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Depoziti lica koja u skladu sa članom 6 stav 2 tačke 1-19 Zakona nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita predstavljeni su u tabeli 2, na kraju svakog kvartala u 2020. godini.

Podaci po kvartalima za 2020. godinu ukazuju na oscilacije ovih depozita tokom godine: povećanje u prvom i drugom kvartalu (2,10% i 15,09%), smanjenje u trećem i četvrtom kvartalu (5,16% i 5,79%), tako da su ovi depoziti na kraju 2020. godine u ukupnom iznosu povećani za 5,00% u odnosu na kraj 2019. godine. Broj deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na kraju 2020. godine iznosi 2.612 odnosno za 13,91% više u odnosu na kraj 2019. godine (kada je iznosio 2.293).

Tabela 2.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita po kvartalima u 2020. godini (u 000 €)

	31. 12. 2019.	31. 03. 2020.	30. 06. 2020.	30. 09. 2020.	31. 12. 2020.
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu	318.668	325.357	374.467	355.153	334.602
UKUPNI DEPOZITI	3.476.949	3.365.770	3.303.266	3.304.444	3.380.291
% učešća u depozitima	9,17	9,67	11,34	10,75	9,90

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Na dan 31.12.2020. godine ova kategorija depozita čini 9,90% ukupnih depozita. Učešće ove kategorije depozita u ukupnim depozitima je neznatno izmijenjeno u odnosu na 31.12.2019. godine kada je iznosilo 9,17% ukupnih depozita.

Depoziti državnih organa i organizacija imaju najveće učešće u strukturi depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita (49,25%). Učešće depozita investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima iznosi 11,44%. Učešće depozita finansijskih institucija u ovoj kategoriji depozita iznosi 8,00%, dok učešće depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja iznosi 5,25%, a depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 10% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u kreditnoj instituciji iznosi 6,29%.

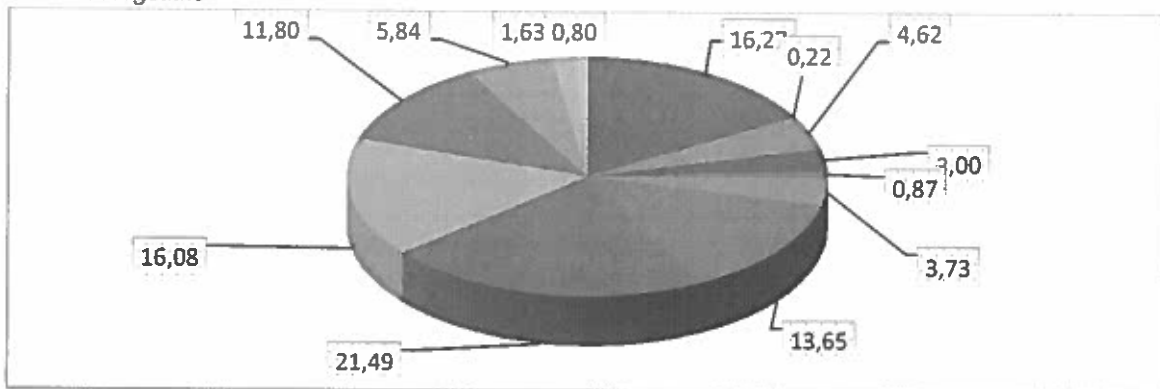
Procentualno povećanje depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita (5,00%) na kraju 2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine je u najvećoj mjeri rezultat sljedećih promjena:

- depoziti državnih organa i organizacija i organi i organizacije opštine, drugog oblika lokalne samouprave (povećanje za 3.57% odnosno 5,6 miliona €);
- depoziti investicionih fondova i društva za upravljanje investicionim fondovima (povećanje za 40.77% odnosno 20,6 miliona €);

Ostale kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nijesu imale značajnije promjene na kraju ovog izvještajnog perioda u odnosu na prethodni izvještajni period.

Grafik 4.

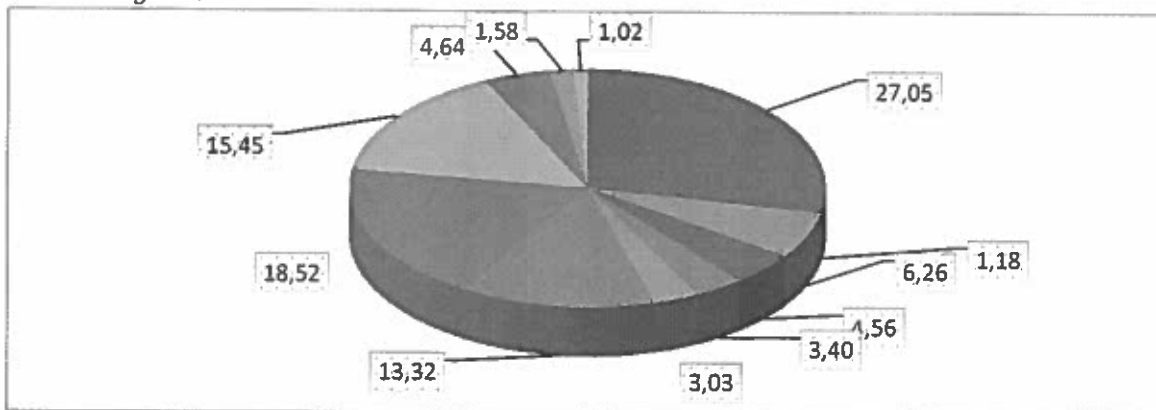
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po kreditnim institucijama na dan 31.12.2019. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Grafik 5.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po kreditnim institucijama na dan 31.12.2020. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Kretanje kategorije depozita deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nema direktnog uticaja na sistem zaštite depozita, ali neophodno je pratiti njihova kretanja sa stanovišta odnosa ukupnih i garantovanih depozita.

2.3 Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Svi deponenti čiji depoziti nijesu isključeni u smislu člana 6 stav 2 tačke 1-19 Zakona imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (Tabela 3).

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odnosno, ukupni depoziti fizičkih i pravnih lica koja se uključuju u sistem zaštite depozita na 31.12.2020. godine iznose 3.045.688.829 eura, dok su na 31.12.2019. godine iznosili 3.158.281.035 eura. Ova kategorija depozita bilježi smanjenje na godišnjem nivou od 3,56%.

Podaci po kvartalima za 2020. godinu, takođe ukazuju na oscilacije ovih depozita tokom godine: pad u prvom i drugom kvartalu (3,73%, i 3,67%), rast u trećem i četvrtom

kvartalu (0,70% i 3,27%), tako da su ovi depoziti na kraju 2020. godine zabilježili pad za 3,56% u odnosu na kraj 2019. godine.

Tabela 3.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u 000 €)

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2019.	3.158.281	1.738.233	1.420.048	55,04	44,96
31. 03. 2020.	3.040.413	1.667.895	1.372.518	54,86	45,14
30. 06. 2020.	2.928.799	1.658.252	1.270.548	56,62	43,38
30. 09. 2020.	2.949.290	1.637.665	1.311.626	55,53	44,47
31. 12. 2020.	3.045.689	1.723.347	1.322.342	56,58	43,42
31. 12. 2020 / 31. 12. 2019.	-3,56%	-0,86%	-6,88%		
31. 12. 2020 – 31. 12. 2019.	-112.592	-14.886	-97.706		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (koji iznose 90,62% ukupnih depozita) dominiraju depoziti fizičkih lica. Na depozite fizičkih lica odnosi se 56,58%, dok depoziti pravnih lica čine 43,42% depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Struktura ovih depozita na kraju 2020. godine nije značajnije promijenjena u odnosu na kraj 2019. godine. Obije kategorije depozita u posmatranom izvještajnom periodu zabilježile su promjene (neznatno smanjenje učešća fizičkih lica za 0,86%, odnosno smanjenje učešća pravnih lica za 6,88%), tako da je promjena na ukupnom nivou smanjenje 3,56%.

Tabela 3.1.

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2019.	828.399	762.932	65.467	92,10	7,90
31. 03. 2020.	827.489	761.989	65.500	92,08	7,92
30. 06. 2020.	820.718	755.036	65.682	92,00	8,00
30. 09. 2020.	693.000	626.133	66.867	90,35	9,65
31. 12. 2020.	691.428	626.363	65.065	90,59	9,41
31. 12. 20 / 31. 12. 19.	-16,53%	-17,90%	-0,61%		
31. 12. 20 – 31. 12. 19.	-136.971	-136.569	-402		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, depoziti rezidenata čine 75,42% (53,54% depoziti fizičkih lica - rezidenti koji imaju pravo na isplatu i 46,46% depoziti pravnih lica – rezidenti koji imaju pravo na isplatu). Na

nerezidente se odnosi 24,58% (65,91% depoziti fizičkih lica- nerezidenti koji imaju pravo na isplatu i 34,09% depoziti pravnih lica – nerezidenti koji imaju pravo na isplatu).

Na dan 31.12.2020. godine 691.428 deponenta imaju pravo na isplatu garantovanih depozita.

Od ovog broja deponenata njih 44.640 imaju dospjele obaveze prema banci veće od depozita (ovim deponentima ne bi bio isplaćen garantovani depozit, već bi se njihov depozit „prebio“ – kompenzovao sa dospjelim obavezama prema banci). U tabeli 3.2. kolona 1 dat je broj deponenata koji imaju depozit veći od dospjelih obaveza prema banci, odnosno broj deponenata kojima bi, u slučaju hipotetičkog nastupanja zaštićenog slučaja u svim kreditnim institucijama, Fond izvršio isplatu garantovanih depozita (646.788 deponenata).

Tabela 3.2.

Broj deponenata koji imaju depozit² veći od dospjelih obaveza prema banci

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2019.	755.016	691.760	63.256	92,10	7,90
31. 03. 2020.	748.644	685.792	62.852	91,60	8,40
30. 06. 2020.	747.634	684.345	63.289	91,53	8,47
30. 09. 2020.	643.103	580.459	62.644	90,26	9,74
31. 12. 2020.	646.788	586.060	60.728	90,61	9,39
31. 12. 2020. / 31. 12. 2019.	-14,33%	-15,28%	-4,00%		
31. 12. 2020. - 31. 12. 2019.	-108.228	-105.700	-2.528		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

2.4 Garantovani depoziti

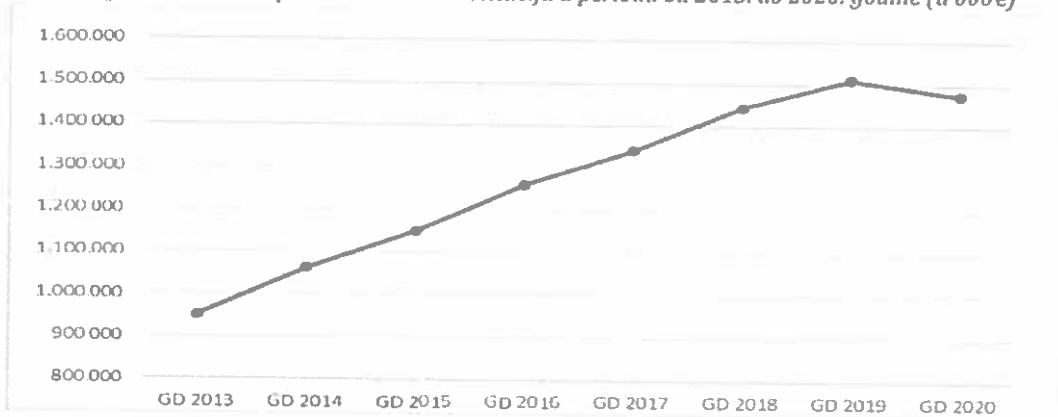
Garantovani depoziti na dan 31.12.2020. godine iznose 1.474.729.638 eura, dok su na dan 31.12.2019. godine iznosili 1.511.615.831 eura. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je zabilježila pad od 2,44%.

Grafik 6. predstavlja trend kretanja garantovanih depozita u periodu od 2013. do 2020. godine.

² Garantovani depozit utvrđuje se pojedinačno za svakog deponenta, na način što se ukupna sredstva deponenta po svim njegovim depozitima na dan nastanka zaštićenog slučaja, uključujući i dospjelu kamatu, umanje za iznos dospjelih obaveza tog deponenta prema banci (otuda proizilazi razlika u broju deponenata u Tabeli 3.2. i Tabeli 3.1., jer jedan broj deponenata ima veće dospjele obaveze od depozita).

Grafik 6.

Kretanje garantovanih depozita kreditnih institucija u periodu od 2013. do 2020. godine (u 000 €)

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Skupština Crne Gore je dana 2. decembra 2019. godine usvojila Zakon o zaštiti depozita ("Službeni list Crne Gore", br. 072/19 od 26.12.2019), koji je stupio na snagu 3. januara 2020. godine.

Depoziti koji predstavljaju privremeni visoki saldo zaštićeni su u dodatnom iznosu do 30.000 eura, šest mjeseci nakon knjiženja ili od trenutka kada ti depoziti postanu pravno prenosivi.

Od dana stupanja na snagu novog zakona do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Fond nastavlja da obračunava i vrši isplatu garantovanog depozita do iznosa od 50.000 eura po deponentu, po kreditnoj instituciji. Danom pristupanja Crne Gore EU, nivo zaštite se uspostavlja na nivou od 100.000 €.

Ukupni garantovani depoziti su tokom 2020. godine imali opadajući trend kretanja. U prvom kvartalu 2020. godine su znatno smanjeni (4,64%) u odnosu na zadnji kvartal 2019. godine. U drugom kvartalu ostvareno je neznatno povećanje (0,34%) u odnosu na prvi kvartal. U trećem kvartalu 2020. godine garantovani depoziti su neznatno smanjeni (0,10%) u odnosu na prethodni kvartal. U četvrtom kvartalu 2020. godine su povećani (2,06%) u odnosu na treći kvartal iste godine.

Na dan 31.12.2019. godine garantovani depoziti učestvovali su 43,48% u ukupnim depozitima, a na dan 31.12.2020. godine čine 43,63% ukupnih depozita. Na dan 31.12.2019. godine garantovani depoziti učestvovali su 47,86% u zaštićenim depozitima, a na dan 31.12.2020. godine čine 48,42% zaštićenih depozita.

Tabela 4.

Učešće garantovanih depozita u zaštićenim depozitima u 2020. godini (u 000 €)

	31. 12. 2019.	31. 03. 2020.	30. 06. 2020.	30. 09. 2020.	31. 12. 2020
GARANTOVANI DEPOZITI	1.511.616	1.441.468	1.446.425	1.444.980	1.474.730
ZAŠTIĆENI DEPOZITI	3.158.281	3.040.413	2.928.799	2.949.290	3.045.689
UČEŠĆE GD* u ZD**	47,86%	47,41%	49,39%	48,99%	48,42%

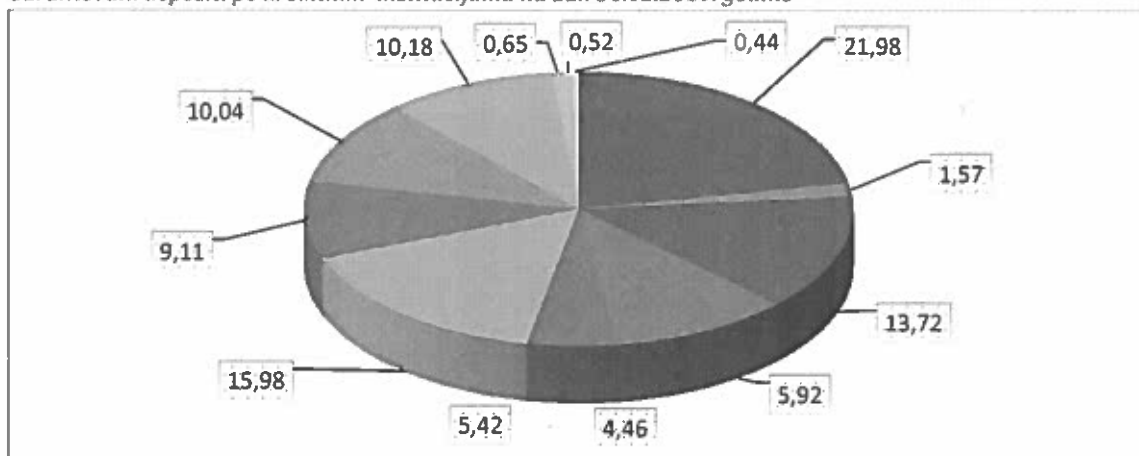
*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija ; *Garantovani depoziti = GD; **Zaštićeni depoziti = ZD

Na dan 31.12.2020. godine garantovani depoziti su za 36,8 miliona eura manji od garantovanih depozita na dan 31.12.2019. godine.

U toku izvještajnog perioda struktura garantovanih depozita po kreditnim institucijama na kraju 2020. godine se značajnije promijenila u odnosu na strukturu 2019. godine. Navedena promjena je nastala zbog stečaja dvije kreditne institucije u 2019. godini i integracije dvije kreditne institucije na kraju 2020. godine, što je rezultiralo drugačijom disperzijom garantovanih depozita u bankarskom sistemu (61,04% ukupnih garantovanih depozita se nalazi kod tri kreditne institucije).

Grafik 7.

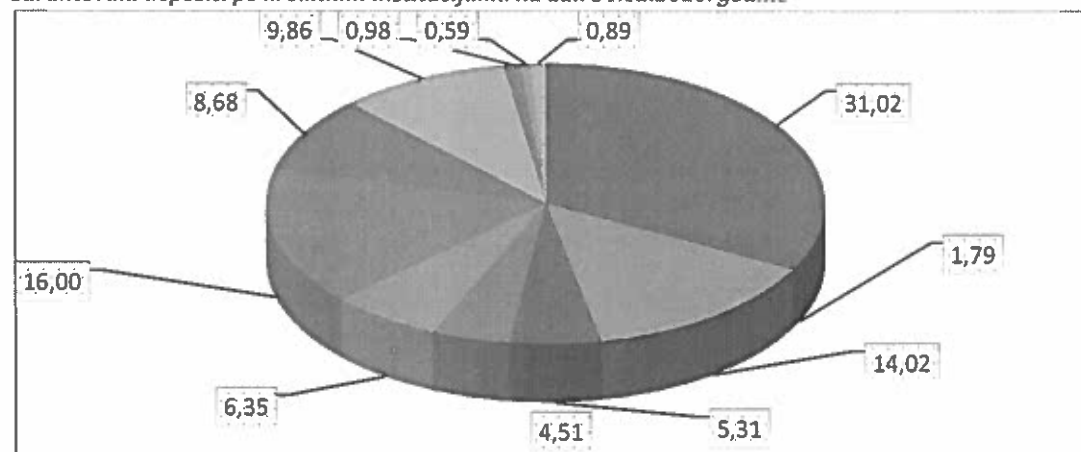
Garantovani depoziti po kreditnim institucijama na dan 31.12.2019. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Grafik 7-a.

Garantovani depoziti po kreditnim institucijama na dan 31.12.2020. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Kod dvije kreditne institucije nalazi se 47,02% ukupnih garantovanih depozita, što predstavlja povećanje u odnosu na kraj 2019. godine, kada se kod ove dvije kreditne institucije nalazilo 37,96% ukupnih garantovanih depozita.

Kod kreditne institucije sa najvećim garantovanim depozitima povećan je procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima sa 21,98% na 31,02%. Kod druge kreditne institucije po veličini garantovanih depozita procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima se neznatno promijenio.

Na kraju izvještajnog perioda dvije kreditne institucije, kod kojih se nalazi 39,43% ukupnih depozita, imaju 47,02% garantovanih depozita.

Sa aspekta strukture garantovanih depozita po kategoriji rezidenti - nerezidenti, depoziti rezidenata-fizička lica čine 81,82%, depoziti rezidenta-pravnih lica 9,16%, depoziti nerezidenata-fizička lica 8,79% i nerezidenti-pravna lica 0,23% ukupnih garantovanih depozita.

Grafikon 7-b

Struktura garantovanih depozita - rezidenti- nerezidenti i fizička - pravna lica na 31. 12. 2020. godine

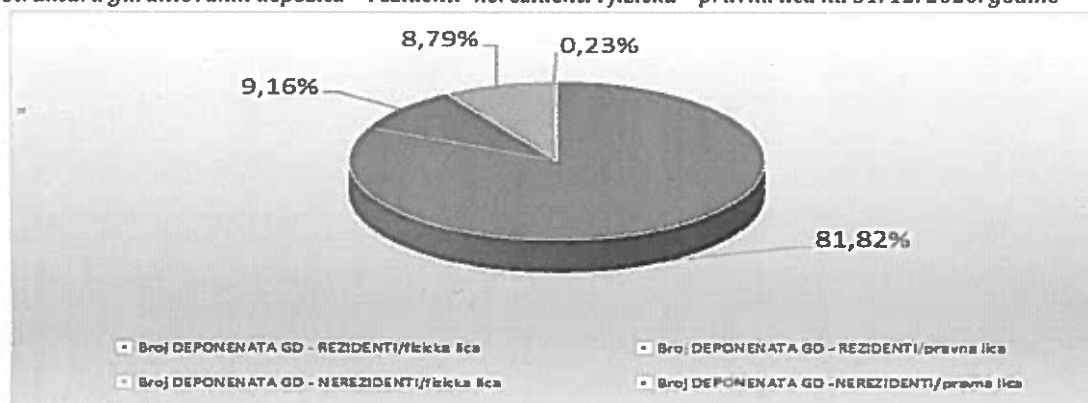

Tabela 4.1.

Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 €.

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2019.	1.511.616	1.248.267	263.348	82,58	17,42
31. 03. 2020.	1.441.468	1.192.737	248.731	82,74	17,26
30. 06. 2020.	1.446.876	1.195.528	251.348	82,63	17,37
30. 09. 2020.	1.444.980	1.180.383	264.598	81,69	18,31
31. 12. 2020.	1.474.730	1.214.452	260.277	82,35	17,65
31. 12. 2020/ 31. 12. 2019.	-2,44%	-2,71%	-1,17%		
31. 12. 2020 - 31. 12. 2019.	-36.886	-33.815	-3.071		

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

U odnosu na 31.12.2019. godine garantovani depoziti na dan 31.12.2020. godine su smanjeni za 2,44% (fizičkih lica -2,71%, a pravnih lica- 1,17%).

Tabela 4.2.

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu i broj deponenata koji imaju veći depozit od dospjelih obaveza prema banci, imaju garantovani depozit

	BROJ DEPONENATA KOJI IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANOG DEPOZITA			BROJ DEPONENATA (NAKON ODUZIMANJA DOSPJELIH OBAVEZA) KOJI IMAJU GARANTOVANI DEPOZIT ≤ 50.000 €					
	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	Pokrivnost %	Pokrivnost %	Pokrivnost %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
							(= 4/1)	(= 5/2)	(= 6/3)
31.12.19.	828.399	762.932	65.467	755.016	691.760	63.256	91,14	90,67	96,62
31.03.20.	827.489	761.989	65.500	748.644	685.792	62.852	90,47	90,00	95,96
30.06.20.	820.718	755.036	65.682	747.634	684.345	63.289	91,10	90,64	96,36
30.09.20.	693.000	626.133	66.867	643.103	580.459	62.644	92,80	92,71	93,68
31.12.20.	691.428	626.363	65.065	646.788	586.060	60.728	93,54	93,57	93,33

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Na dan 31.12.2020. godine, broj deponenata, nakon oduzimanja dospjelih obaveza, koji imaju garantovani depozit iznosi 646.788, što čini 93,54% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (691.428). U ukupnom broju deponenata veliko učešće ima broj deponenta sa depozitom ≤ 5 eura (30,15% su deponenti sa depozitom ≤ 5 eura).

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 eura na kraju 2020. godine iznosi 638.334, što čini 98,69% ukupnog broja deponenata koji imaju garantovani depozit (646.788). Deponenti koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 eura čine 71,34% ukupnih garantovanih depozita (1.052.072.124€) sa sledećom strukturom: 580.109 fizičkih lica ili 98,98% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita i 58.225 pravnih lica ili 95,88% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit > 50.000 eura iznosi 8.454, što čini 1,31% ukupnog broja deponenata koji imaju garantovani depozit. Deponenti koji imaju garantovani depozit > 50.000 eura čine 28,66% ukupnih garantovanih depozita (422.657.514€) sa sledećom strukturom: 5.951 fizičkih lica (ili 1,02% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koji imaju garantovani depozit) i 2.503 pravnih lica (ili 4,12% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju garantovani depozit).

Tabela 4.3.
Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 €.

	Stanje na dan: 31.12.2020.	Iznos (u €)	Broj deponenata	Dospjele obaveze	Saldo	Broj deponenata koji imaju garantovani depozit	% pokrivena deponenata GD ≤ 50.000€
		A	B	C	D	E	
I	Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (pravna i fizička = 1 + 3)	3.045.688.840	691.424	33.600.386	3.041.717.572	646.788	
1	Depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.723.347.119	626.358	3.130.237	1.721.842.537	586.060	
	≤5.000€	199.890	196.811	1.084.937	181.288	182.454	
1a	>5 ≤50.000€	917.838.959	423.550	1.923.849	916.721.177	397.655	98,98
1b	>50.000 ≤100.000€	264.533.511	4.110	9.513	264.291.482	4.082	
1c	>100.000€	540.774.759	1.887	111.938	540.648.590	1.869	
	GARANTOVANI DEPOZITI FIZIČKIH LICA				1.214.452.465	586.060	
3	Depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.322.341.721	65.066	30.470.149	1.319.875.035	60.728	
	≤5€	20.684	14.814	57.148	22.199	12.568	
3a	>5 ≤50.000€	135.863.176	47.651	4.014.355	135.104.975	45.657	95,88
3b	>50.000 ≤100.000€	69.507.596	987	1.248.689	68.098.913	952	
3c	>100.000€	1.116.950.265	1.614	25.149.956	1.116.648.949	1.551	
4	GARANTOVANI DEPOZITI PRAVNIH LICA				260.277.174	60.728	
5	GARANTOVANI DEPOZITI (2+4)				1.474.729.638	646.788	98,69

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija

Ukupni depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (zaštićeni depoziti) nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31.12.2020. godine iznose 3.041.717.572 eura, od čega se na zaštićene depozite fizičkih lica odnosi 1.721.842.537 eura ili 56,61%, dok se na zaštićene depozite pravnih lica odnosi 1.319.875.035 eura, ili 43,39%. Ukupni garantovani depoziti čine 48,48% ukupnih zaštićenih depozita.

Ukupni garantovani depoziti fizičkih lica iznose 1.214.452.465 eura ili 82,35% ukupnih garantovanih depozita (39,93% ukupno zaštićenih depozita).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit ≤50.000 eura je 580.109 i njihovi depoziti iznose 916.902.465€, ili 75,50% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (53,25% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 5.951 i njima bi u slučaju nastupanja zaštićenog

slučaja bilo isplaćeno 297.550.000 eura ili 24,50% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (17,28% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Ukupni garantovani depoziti pravnih lica iznose 260.277.177 eura ili 17,65% ukupnih garantovanih depozita (8,56% ukupno zaštićenih depozita).

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit ≤ 50.000 eura je 58.225 i njihovi garantovani depoziti iznose 135.127.173 eura ili 51,92% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (10,24% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 2.503 i njima bi, u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja bilo isplaćeno 125.150.000 eura ili 48,08% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (9,48% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Kako je sistem osiguranja depozita u osnovi koncipiran da zaštiti male, nesofisticirane deponente (deponenti koji nemaju ili imaju veoma skromna saznanja o upravljanju finansijskim sredstvima), to je ovako visok obuhvat broja deponenata (98,85%), kojima bi u potpunosti bili isplaćeni depoziti, pokazatelj da je i visina garantovanog depozita od 50.000 eura dobro koncipirana i da je u skladu sa ekonomskom snagom deponenata.

U skladu sa Direktivom 2014/49/EC, obavezan nivo garantovanih depozita za zemlje članice EU je 100.000 eura. S obzirom da je, procenat pokrivenosti broja deponenata u našem sistemu osiguranja depozita veoma visok, smatramo da je opravdano da se iznos garantovanog depozita zadrži na nivou od 50.000 eura sve do pristupanja Crne Gore EU, kako je i definisano Zakonom.

Prosječan iznos garantovanog depozita je pokazatelj koji se koristi za procjenu adekvatnosti nivoa garantovanog depozita.

Tabela 4.4.

Prosječan znos garantovanog depozita

Prosječan iznos garantovanog depozita			
	31.12.2018.	31.12.2019.	povećanje
Pravna lica	4.163	4.286	8,92 %
Fizička lica	1.804	2.072	26,98 %
UKUPNO	2.002	2.280	13,89 %

Povećanje od 26,98% prosječnog iznosa garantovanog depozita fizičkih lica je prvenstveno rezultat smanjenja broja deponenata – u osnovi je raščišćavanje neaktivnih transakcionih računa od strane kreditnih institucija.

IZLOŽENOST FONDA PREMA KREDITNIM INSTITUCIJAMA

3

3. Izloženost Fonda prema kreditnim institucijama

Ukupna izloženost Fonda prema kreditnim institucijama predstavlja se koeficijentom pokrivenosti (Coverage ratio), odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda za slučaj hipotetičkog nastupanja zaštićenog slučaja u svim kreditnim institucijama (sredstva Fonda/ukupni garantovani depoziti).

Sredstva Fonda na 31.12.2020. godine iznose 91.709.827 eura, dok garantovani depoziti na 31.12.2020. godine iznose 1.474.729.638 eura.

Koeficijent pokrivenosti (Coverage ratio) je međunarodno priznat koeficijent za mjerenje i iskazivanje stepena pokrivenosti garantovanih depozita. Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na ukupnom nivou na 31.12.2020. godine iznosi 6,22% (za garantovani depozit ≤50.000 eura), dok je u prethodnoj godini pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosila 4,27% (nizak koeficijent pokrivenosti u prethodnoj godini je rezultat stečaja dvije banke – isplata garantovanih depozita- smanjenje sredstava Fonda).

Izloženost Fonda prema pojedinim kreditnim institucijama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine kreditne institucije – pokrivenost garantovanih depozita po kreditnim institucijama) na dan 31.12.2020. godine dat je u Tabeli 5 i Grafiku 8.

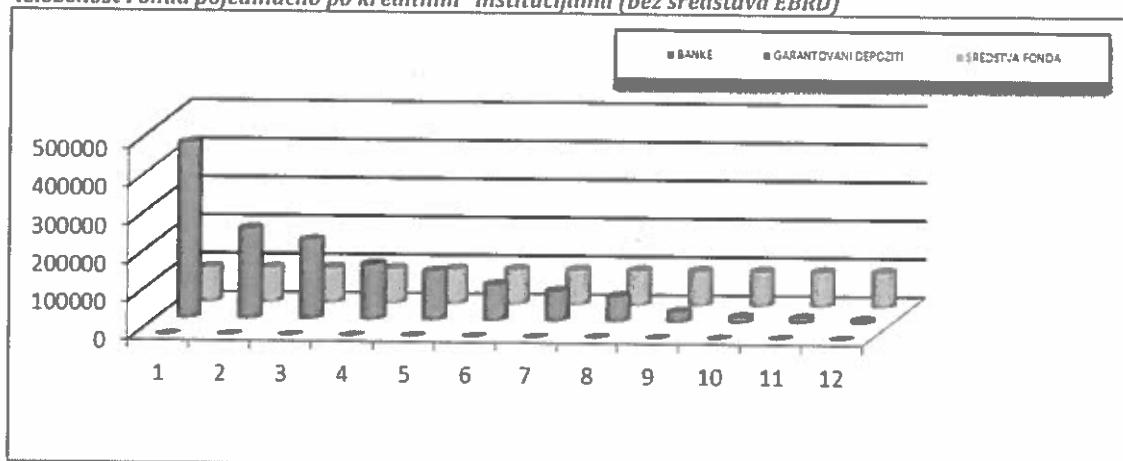
Tabela 5.

Procenat pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda (u 000 €)

KREDITNE INSTITUCIJE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	procenat pokrića 1 (%)	Sredstva Fonda sa sredstvima EBRD	Procenat pokrića 2 (%)	Nedostajuć a sredstva 1	Nedostajuća sredstva 2
1	2	3	4	5	6	7	8
1	457.472	91.710	20,05	141.710	30,98	365.762	315.762
2	235.933	91.710	38,87	141.710	60,06	144.223	94.223
3	206.706	91.710	44,37	141.710	68,56	114.996	64.996
4	145.352	91.710	63,10	141.710	97,49	53.642	3.642
5	128.074	91.710	71,61	141.710	110,65	36.364	
6	93.656	91.710	97,92	141.710	151,31	1.946	
7	78.351	91.710	117,05	141.710	180,87		
8	66.479	91.710	137,95	141.710	213,17		
9	26.432	91.710	346,97	141.710	536,14		
10	14.425	91.710	635,76	141.710	982,37		
11	13.180	91.710	695,81	141.710	1.075,17		
12	8.669	91.710	1.057,89	141.710	1.634,65		
UKUPNO	1.474.730	91.710	6,22	141.710	9,61		

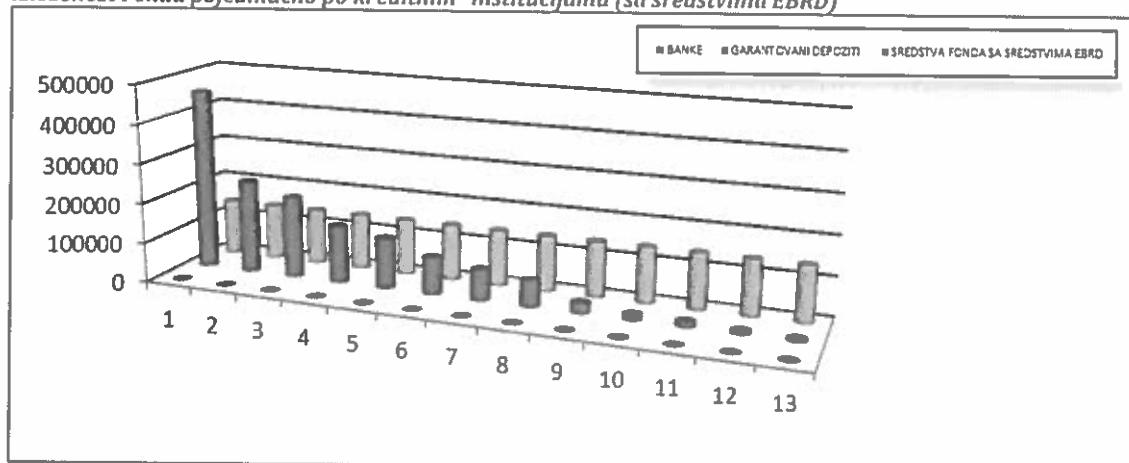
*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda

Grafik 8.
Izloženost Fonda pojedinačno po kreditnim institucijama (bez sredstava EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda

Grafik 8.1.
Izloženost Fonda pojedinačno po kreditnim institucijama (sa sredstvima EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda

U slučaju nastupanja zaštićenog slučaja, pojedinačno u jednoj od 8 kreditnih institucija, sredstva Fonda i sredstva obezbijedena kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu sa EBRD (aranžman do 2025. godine) bila bi dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente kod bilo koje od navedenih 8 kreditnih institucija (predstavljeno u Tabeli 5, kolona **„nedostajuća sredstva 2“**).

Fond bi nedostajuća sredstva obezbijedio iz dodatnih izvora na jedan od načina predviđen Zakonom (naplatom vanredne premije; uzimanjem pozajmice iz budžeta Crne Gore; uzimanjem kredita od stranih banaka i finansijskih institucija i izdavanjem hartija od vrijednosti, ili kombinacijom dva ili više navedenih mogućih izvora).

U skladu sa Zakonom ciljani iznos je najmanje 10% garantovanih depozita. Kada sredstva Fonda dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, UO Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno o privremenom obustavljanju naplate redovne premije.

Ako se sredstva Fonda smanje na manje od 6% iznosa ukupnih garantovanih depozita svih kreditnih institucija, redovna premija će se odrediti na način da se minimalni ciljani nivo može dostići u roku od šest godina.

U cilju očuvanja stabilnosti bankarskog sistema i zaštite deponenata novim Zakonom uspostavljena mogućnost da se sredstva Fonda koriste u postupku sanacije kreditne institucije.

Fond je u julu 2020. godine sklopio Ugovor o korišćenju sredstava „Stand by“ aranžmana sa EBRD, kojim se za potrebe isplate garantovanih depozita može koristiti 50.000.000 eura u narednih pet godina. Sa ovim sredstvima koja, kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu, EBRD stavlja na raspolaganje Fondu (samo u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanih depozita kod nastanka zaštićenog slučaja u nekoj od kreditnih institucija), koeficijent pokriva iznosi 9,61% (Tabela 6).

Tabela 6.
Koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita u sistemu

Garantovani depoziti 31. 12. 2020.	Sredstva Fonda 31. 12. 2020.	% pokrivenosti garantovanih depozita
1	2	2/1
1.474.729.638	91.709.827 ³	6,22%
1.474.729.638	141.709.827 ⁴	9,61%

*Izvor: mjesečni izvještaji kreditnih institucija i knjigovodstvo Fonda

³Sredstva Fonda (od premija, donacija i prihoda od poslovanja Fonda).

⁴Sredstva Fonda uvećana za sredstva obezbijedena kroz kredit sa EBRD (50 miliona eura).

AKTIVNOSTI FONDA U 2020.GODINI

4

4. AKTIVNOSTI FONDA U 2020. GODINI

4.1. Opšte napomene

Aktivnosti Fonda sprovedene u toku 2020. godine realizovane su u tri segmenta:

- prioritet su bile aktivnosti na izradi Metodologije, koja je pripremana sa ekspertima Svjetske banke;
- drugi značajan dio aktivnosti odnosio se na izradu ostalih podzakonskih akata (kao obaveze iz Zakona), a sve u cilju harmonizacije sa zakonodavstvom EU i
- nastavak isplate garantovanih depozita deponentima kreditnih institucija u stečaju.

Pored navedenih aktivnosti Fonda, u izvještajnom periodu realizuju se, u skladu sa Programom rada Fonda za 2020. godinu i Strateškim planom Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine i ostali planirani ciljevi i zadaci.

Strateški plan Fonda za period od 2016. do 2021. godine dao je osnovne smjernice dugoročnog razvoja, u skladu sa promjenama koje su se desile ili će se desiti u okruženju i moguće pravce djelovanja, kako bi se postavljeni ciljevi dostigli. Strateški plan istovremeno postaje operativni plan, dok strategije daju smjernice i određuju prioritete dugoročnog razvoja pojedinih djelova. Takođe, ovaj plan daje i okvirni program za donošenje budžeta Fonda u narednom periodu, uključujući i kapitalna ulaganja.

Fond nastavlja realizovanje Plana integriteta koji predstavlja skup mjera pravne i faktičke prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogući i stvarni rizici koji mogu uticati na zakonito, efikasno, ekonomično, efektivno i profesionalno funkcionisanje Fonda i pogodovati nastanku i razvoju korupcije i ostalih zloupotreba.

Tokom izvještajne godine, kroz saopštenja za javnost, intervju u štampi i na radiju, Fond je na prikladan način obavještavao javnost o novim zakonskim rješenjima, primjeni Metodologije i toku isplate garantovanih depozita i na taj način ispunjavao svoj osnovni cilj postojanja, očuvanje stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema i značajno doprinio očuvanju povjerenja deponenata u bankarski sistem.

U julu 2020. godine potpisan je ugovor o "Stand-by" aranžmanu, sa EBRD, na iznos od 50 miliona € na period od 5 (pet) godina i rokom otplate od 7 (sedam) godina. Potpisivanjem ovog Ugovora, dodatno je ojačana finansijska pozicija Fonda, da kod nastanka "zaštićenog slučaja" može intervenisati i isplatiti garantovane depozite, ne samo kod "malih" već i kod srednjih kreditnih institucija.

U cilju što bolje i brže dostupnosti informacija o radu Fonda, redizajnirana je web stranica u skladu sa zahtjevima za informisanje deponenata i dobrom praksom.

4.2. Metodologija za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije

Iako je tokom 2019 godine Fond radio na izradi Metodologije, koristeći uputstva EBA i Directive 14/49, finalizacija ovog akta uslijedila je krajem 2020. godine. Naime, Svjetska banka je odobrila tehničku pomoć Fondu i izabrala konsultanta GBB - rating (Gesellschaft für Bonitätsbeurteilung mbH iz Njemačke), koji je pomogao da se prenesu najbolja iskustva i praksa iz zemalja EU a shodno karakteristikama našeg bankarskog sistema i dostupnosti podataka, pronađe najbolje rješenje. Na predlog Metodologije, koju je pripremio Fond, CBCG je dala saglasnost i UO Fonda je usvojio Metodologiju 30.12.2020. godine.

Ciljevi Metodologije osiguravaju:

1. da trošak finansiranja Fonda, odnosno sistema zaštite depozita u Crnoj Gori, snose same kreditne institucije, i da su njihovi doprinosi srazmjerni obavezama Fonda;
2. da se postigne minimalni ciljani iznos od najmanje 10% garantovanih depozita do kraja 2024. godine;
3. da se umani uticaj prekomjernog preuzimanja rizika od strane kreditne institucije članice, prikupljanjem većih premija za zaštitu depozita od rizičnijih kreditnih institucija.
4. da se obračun premije bazira na visini garantovanih depozita (umjesto ranije ukupnih depozita), što značajno pravi razliku između premije koja je plaćana po "flat" rati, na osnovicu koju su činili ukupni depoziti. Takođe, razlika u stepenu rizičnosti odražava se na visinu premije kod pojedinačnih kreditnih institucija na način da kreditne institucije sa boljim rejtingom Fonda plaćaju manju premiju od kreditnih institucija koje imaju lošiji rejting Fonda.

Metodologija se bazira na ocjeni individualnih kategorija rizika i njihovom učešću u zbirnoj ocjeni rizika kako je dato u Tabeli 7.1.

Ocjena svake osnovne kategorija rizika za pojedinu kreditnu instituciju utvrđuje se u odnosu na prosjek sistema i nosi određenu težinu u zbirnom riziku. Na osnovu prosjeka sistema utvrđuju se donje i gornje granice pondera rizika tako da prosječno rizična kategorija rizika nosi ocjenu rizika 50 i u odnosu na to utvrđuju se donje i gornje granice rizika (0-100). Najrizičnije kategorije dobijaju ocjenu rizika 100, a najmanje rizične kategorije 0.

Za kategorije rizika za koje je CBCG propisala minimum, gornja granica se utvrđuje na način što se od dvostrukog iznosa prosjeka oduzme propisani minimum.

Za kategorije rizika za koje nije propisan minimum, donja granica se utvrđuje na nivou 20% prosjeka, a gornja granica na nivou prosjeka uvećanog za 80%.

Tabela 7.1.

Kategorije rizika i osnovni pokazatelji rizika		Koeficijent Rizika (KR)	Izračunavanje osnovnih pokazatelja rizika	Opis
1		2	3	4
1.	Kapital	24 %		
1.1	Koeficijent zaduženosti	12 %	Ukupni kapital / ukupna imovina	Veća vrijednost označava niži rizik (-)
1.2	Koeficijent solventnosti	12 %	Sopstvena sredstva / rizikom ponderisana aktiva (RWA)	Veća vrijednost označava niži rizik (-)
2.	Likvidnost i finansiranje	24 %		
2.1	Odnos likvidnosti ⁵	12 %	Likvidna aktiva / ukupna aktiva	Veća vrijednost označava niži rizik (-)
2.2	Prosjeck dekadne likvidnosti za XII mjesec ⁶	12 %	(Prva + druga + treća Dekadna likvidnost za XII mjesec) / 3	Veća vrijednost označava niži rizik (-)
3.	Kvalitet imovine	22%		
3.1	Koeficijent nekvalitetnih kredita (NPL ratio)	13 %	Bruto C, D i E krediti i potraživanja minus vremenska razgraničenja i avansi i kamate / ukupni bruto krediti i potraživanja minus vremenska razgraničenja i kamate	Veća vrijednost označava veći rizik (+)
3.2	Pokrivenosti nekvalitetnih kredita ukupnim ispravkama vrijednosti	9%	Ukupne ispravke vrijednosti za kredite i potraživanja / C, D i E krediti i potraživanja	Veća vrijednost označava niži rizik (-)
4	Poslovni model i upravljanje	13 %		
4.1	Gustina rizika	6,5 %	Rizikom ponderisana aktiva (RVA) / ukupna aktiva	Veća vrijednost označava veći rizik (+)
4.2	Povraćaj na prosječnu aktivu	6,5%	Neto profit / (ukupna aktiva _{T0} + ukupna aktiva _{T-1}) / 2	Niže (i negativna) vrijednosti označavaju veći rizik (+)
5	Potencijalni gubici za Fond	17 %		
5.1	Potencijalni gubici za Fond	17 %	Garantovani depoziti / neopterećena imovina	Veća vrijednost označava veći rizik (+)

Metodologija je na nov način definisala obračun premije. Dok je u prethodnom periodu premija obračunavana i plaćana po jedinstvenoj stopi od 0,50% na osnovicu koju su činili ukupni depoziti kreditne institucije, sada se premija plaća po stopi od 1,2% na osnovicu koju čine garantovani depoziti kreditne institucije. Tako dobijeni iznos koriguje se stepenom rizičnosti pojedine kreditne institucije, koji se mjeri klasom rizika od 1-7, odnosno koeficijentom zbirnog rizika koji se kreće kako slijedi:

⁵ Ovaj pokazatelj će biti zamijenjen nakon dostupnosti LCR pokazatelja,

⁶ Ovaj pokazatelj će biti zamijenjen nakon dostupnosti NSFR pokazatelja

Tabela 7.2.

Klasa rizika	Granice zbirne ocjene rizika	Koeficijent zbirnog rizika – stepen rizika
1	≤30	75%
2	>30 ≤40	90%
3	>40 ≤50	100%
4	>50 ≤60	110%
5	>60 ≤70	120%
6	>70 ≤80	130%
7	>80 ≤100	150%

Sve kreditne institucije koje imaju zbirnu ocjenu rizika veću od 40 i manju ili jednako 50, pripadaju klasi rizika 3 (prosječno rizična kreditna institucija) i plaćaju premiju u iznosu 100% utvrđene premije, dok najmanje rizične kreditne institucije plaćaju 75% premije, odnosno najrizičnije kreditne institucije plaćaju 150% premije.

Imajući u vidu da je u skladu sa Zakonom neophodno dostizanje ciljanog nivoa sredstava Fonda od 10% ukupnih garantovanih depozita, UO Fonda je odlučio da se ciljani nivo dostigne do kraja 2024. godine, uz uslov da do isteka tog roka ne dođe do nastanka "zaštićenog slučaja" odnosno stečaja neke od kreditnih institucija iz sistema.

Na osnovu prethodno urađene analize, UO Fonda je utvrdio da ciljani nivo premije za 2021. godinu iznosi 16 miliona eura, što je približno 1 milion eura manje od naplaćene premije u 2020. godini. Kod odlučivanja o visini premije za 2021. godinu pored ekonomske računice, UO Fonda se rukovodio i uticajem pandemije Corona-19 virusa na ukupnu privrednu, a time i aktivnost kreditnih institucija. Ovako uspostavljenim ciljanim nivoom, omogućavamo da u narednim godinama (2022; 2023 i 2024), zavisno od naplate potraživanja sredstava iz stečajne mase, premija bude značajno manja, a da se istovremeno dostigne Zakonom propisani nivo sredstava Fonda u iznosu od 10% garantovanih depozita.

4.3 Informacije o toku isplate garantovanih depozita deponentima Invest banke Montenegro u stečaju i Atlas banke u stečaju

a) INVEST BANKA MONTENEGRO – u stečaju

CBCG je 07.12.2019. godine donijela Rješenje o uvođenju privremene uprave u Invest Banci Montenegro A.D. Podgorica i Atlas banci A.D. Podgorica, a 04.01.2019. godine dostavila Fondu Rješenje, broj 0101-10202-3/2018 o otvaranju stečajnog postupka nad Invest bankom Montenegro, tako da je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti depozita ("Službeni list CG" br 44/10, 40/11 i 47/15) istog dana nastupio zaštićeni slučaj.

Ukupni depoziti iznose 39.867.785,50€ za 2.981 deponenta, **obračunati garantovani depoziti iznose 22.383.240,36€ za 2.732 deponenta**, a ukupne obaveze deponenata prema banci u stečaju iznose 4.373.213,38€ (210 deponenata).

Zaključno sa 31.12.2020. godine isplaćeno je ukupno 21.732.391,18 € što čini 97,09% od ukupno obračunatog garantovanog depozita odnosno ukupne obaveze Fonda da isplati garantovane depozite. (u 2020 godini, isplaćeno je ukupno 257.017,20€ ili 1,15% za 16 deponenata).

Na 31.12.2020. godine iz stečajne mase Invest banke Montenegro u stečaju naplaćeno je **17.700.000€ ili 79,25% ukupne obaveze** (u 2020 godini povrat sredstava iz stečajne mase iznosio je 1.400.000 €).

b) ATLAS BANKA – u stečaju

CBCG je 05.04.2019. godine donijela Rješenje, br. 0101-3292-4/2019, o otvaranju stečajnog postupka nad Atlas bankom A.D. Podgorica, tako da je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti depozita ("Službeni list CG" br 44/10, 40/11 i 47/15) istog dana nastupio zaštićeni slučaj.

Ukupni depoziti iznose 186.510.193,11€ za 93.729 deponenta, **obračunati garantovani depoziti iznose 90.284.027€ za 90.098 deponenta**, a ukupne obaveze deponenata prema banci u stečaju iznose 8.966.350€.

Zaključno sa 31.12.2020. godine isplaćeno je ukupno 81.843.061,61€ što čini 90,65% od ukupno obračunatog garantovanog depozita, odnosno ukupne obaveze Fonda da isplati garantovane depozite (u 2020. godini isplaćeno je ukupno 1.434.835,91€ ili 1,58% za 350 deponenata).

Na dan 31.12.2020. godine iz stečajne mase Atlas banke u stečaju naplaćeno je **36.000.000 € ili 39,87% ukupne obaveze** (u 2020 godini povrat sredstava iz stečajne mase iznosio je 11.000.000€).

Na aktivnostima vezanim za isplatu garantovanih depozita preko banaka isplatioca, pandemija virusa se itekako odrazila. Tokom 2020. imali smo isplatu od svega 1,4 miliona eura za Atlas banku a.d. Podgorica u stečaju (od čega je najveći dio isplaćen u

prva tri mjeseca 2020. godine) i 0,26 miliona eura za Invest banku Montenegro a.d. Podgorica u stečaju, tako da je na kraju 2020. godine ostalo neisplaćeno oko 9% za Atlas banku u stečaju i oko 3% za Invest Banku Montenegro u stečaju. Pandemija je spriječila deponente (veliki broj deponenata su nerezidenti) da preuzmu svoj garantovani depozit, ali se očekuje da će, nakon stabilizacije zdravstvene situacije u zemlji i svijetu, deponenti preuzeti svoje garantovane depozite.⁷

Takođe, uticaj pandemije virusa osjetio se i na povrat sredstava Fonda iz stečajne mase. Naime, da bi izvršili povrat iz stečajne mase, stečajni upravnici ove dvije kreditne institucije moraju prodati njihovu imovinu, kao i naplatiti obaveze iz kredita koje deponenti ovih kreditnih institucija imaju. Obzirom da je zdravstvena situacija uticala na interesovanje za kupovinu nepokretnosti, to se odrazilo i na priliv sredstava po ovom osnovu, koji je značajno manji od predviđenog. Tako je Atlas banka u stečaju u izvještajnom periodu uplatila 11 miliona, a Invest banka Montenegro u stečaju uplatila 1,4 miliona €. Ukupni povrat kod Atlas banke je 36 miliona (39,87%) a kod Invest banke Montenegro 17,7 miliona (79,25%).

Što se tiče servisa i kooperativnosti banaka isplatioca, može se iskazati zadovoljstvo njihovom organizacijom rada i komunikacijom sa Fondom, što je dalo nemjerljive rezultate na očuvanju i povećanju povjerenja deponenata u bankarski sistem.

Treba naglasiti da Fond svake godine pravi tzv "užu listu" kreditnih institucija koje bi, u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja kod neke od kreditnih institucija, mogle preuzeti ulogu "banke isplatioca". I u 2020 godini, nakon sprovedenog postupka sačinjavanja "uže liste", u značajnoj mjeri su se odazvale kreditne institucije zainteresovane za isplatu garantovanih depozita. Na listi su kreditne institucije, koje su ispunile veoma stroge bonitetne zahtjeve koje Fond postavlja za učešće u isplati.

4.3. Sudski sporovi

Deponenti Invest banke Montenegro a.d. Podgorica su podnijeli 4 tužbe Upravnom sudu na Rješenja o isključenju od prava na isplatu garantovanog depozita u ukupnom iznosu od 150.178 eura, od kojih su tri tužbe odbijene u ukupnom iznosu od 100.178 eura, a jedan postupak je i dalje u toku, u iznosu od 50.000 eura.

Deponenti Atlas Banke a.d. Podgorica su Fondu podnijeli 20 tužbi Upravnom sudu na Rješenja o isključenju od prava na isplatu garantovanog depozita u ukupnom iznosu od 278.367,43 eura, od kojih je jedna tužba odbijena u iznosu od 3.601,77 eura, dvije tužbe su usvojene u ukupnom iznosu od 14.975,03 eura, a 17 postupaka je i dalje u toku, u iznosu od 259.790,63 eura.

⁷ kod Atlas banke u stečaju blokirano je 107 deponenata, sa ukupnim iznosom od 65.890.077,99 € depozita od čega se 2,58 miliona € odnosi na obračunate garantovane depozite ovih deponenata

Pred Privrednim sudom Crne Gore se vodi spor po tužbi Fonda protiv jedne od banaka-isplatioca radi nadoknade štete nastale po Fond prilikom isplate garantovanih depozita u iznosu od 100.000 eura.

4.4. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2020. godini

Imajući u vidu obaveze za isplatu garantovanih depozita, Fond je svoje investicione aktivnosti u značajnoj mjeri ograničio. U skladu sa Politikom investiranja, kojom je predviđeno da može investirati u hartije od vrijednosti izdate od Države Crne Gore do iznosa od 40% raspoloživih sredstava, Fond je plasirao sredstva u crnogorske hartije od vrijednosti kako na domaćem tako i na međunarodnom finansijskom tržištu.

a) Investiranje u državne obveznice

Fond je po osnovu ulaganja sredstava iz novembra 2016. godine, u iznosu od 2.200.000 € u dužničke dugoročne hartije od vrijednosti – **državne obveznice**, serije GB1-2016, koje je emitovala Crna Gora, sa prinosom po fiksnoj kamatnoj stopi od 4,0% godišnje, sa rokom dospelja na pet godina, ostvario obračunati prihod godišnje kamate, kao poslednji kupon, isplaćen u novembru 2020. godine, u iznosu od 88.000 €, zajedno sa cjelokupnom vrijednošću investirane glavnice (2.200.000 €).

Obzirom na priliv sredstava iz stečajne mase i naplate redovne premije, kao i ostvareni prihod po osnovu investiranja, krajem novembra 2020. godine Fond je investirao dio sredstava u državne euroobveznice MNE-2025 kojima se trguje na međunarodnom finansijskom tržištu u nominalnom iznosu od 4.240.000 €, a koji je realizovan kroz tri transakcije sa ukupnim prihodom po godišnjem kuponu od 3,3750% do dospelja u ukupnom iznosu od 715.500€ za period od 5 godina (143.100€ godišnja kamata).

b) Investiranje u državne zapise

Fond za zaštitu depozita, shodno Zakonu i Politici investiranja Fonda, samostalno investira dio sredstava (od raspoloživih 40% ukupnih sredstava) u kratkoročne diskontne hartije od vrijednosti - **državne zapise** koje emituje Crna Gora, čiju prodaju u ime Ministarstva finansija obavlja CBCG metodom aukcije.

Obračunati prihod po ovom osnovu za 2020. godinu iznosi **196.528,92 €** i ostvaren je putem 5 od ukupno 8 aukcija, za razliku od prethodne godine, kada je učestvovao na samo jednoj aukciji državnih zapisa, shodno limitiranoj aktivnosti usljed situacije koju je diktirala obaveza isplate garantovanih depozita.

4.5. Normativno-pravni poslovi

Upravni odbor Fonda je u toku 2020. godine održao jedanaest sjednica i usvojio sljedeće akte:

- Statut Fonda za zaštitu depozita;
- Poslovnik o radu Upravnog odbora Fonda za zaštitu depozita;
- Etički kodeks Fonda za zaštitu depozita;
- Odluku o izmjeni Politike investiranja sredstava Fonda za zaštitu depozita;
- Odluku o izmjenama smjernica za izbor banke – isplatioca;
- Odluku o bližim uslovima, načinu i postupku isplate garantovanih depozita;
- Pravilnik o podacima i informacijama koje kreditna institucija dostavlja Fondu za zaštitu depozita;
- Pravilnik o obavještanju deponenata i potencijalnih deponenata o sistemu zaštite;
- Odluku o načinu dokazivanja ispunjenosti uslova za utvrđivanje depozita koji predstavljaju privremeni visoki saldo;
- Metodologiju za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije;
- Odluka o usvajanju Godišnjeg finansijskog izvještaja Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu (finansijski iskazi Fonda za 2019. godinu urađeni su prema MRS);
- Odluku o izmjeni Odluke o usvajanju Finansijskog plana Fonda za zaštitu depozita za 2020. godinu;
- Odluku o visini godišnje premije za 2021. godinu (ciljani nivo premije);
- Uputstvo za postupanje u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanih depozita;
- Finansijski plan Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu;
- Program rada Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu.

U toku izvještajne godine UO Fonda je usvojio Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu koji je dostavljen Skupštini i Vladi Crne Gore na razmatranje. UO Fonda je razmotrio Mišljenje i Izvještaj nezavisnog spoljnog revizora za 2019. godinu. Izvještaj je sačinjen od strane društva za reviziju „Ernst & Young” d.o.o. Podgorica. Mišljenje nezavisnog, međunarodno priznatog spoljnog revizora je da „finansijski izvještaji odražavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG i MRS-a”.

Pored navedenih izvještaja UO Fonda je razmatrao mjesečne i kvartalne izvještaje o kretanju depozita u bankarskom sistemu, stanju sredstava Fonda, ispunjavanju planiranih aktivnosti i investiranju sredstava.

Vlada je razmotrila izvještaj o radu Fonda, dok Skupština Crne Gore nije razmatrala izvještaj o radu Fonda za 2019. godinu.

4.6. Ljudski resursi i edukacija zaposlenih

Sistematizacija poslova i radnih zadataka u Fondu definisana je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu. Poslovi i zadaci su podijeljeni na: pravne i administrativne poslove, poslove plana i analize, poslove procjene rizika kreditnih institucija, IT poslove, poslove investiranja sredstava i finansijske i računovodstvene poslove.

Postupci i procedure za korišćenje softvera za isplatu garantovanog depozita detaljno su razrađeni Uputstvom za postupanje zaposlenih kod nastanka "zaštićenog slučaja" što je i primijenjeno kod isplate dvije kreditne institucije u stečaju.

Shodno izmijenjenim uslovima vezanim za pandemiju virusa, organizovanje seminara, radionica i edukacije organizovano od strane međunarodnih asocijacija fondova (IADI i EFDI) omogućeno je putem sredstava video komunikacije.

UO je u skladu sa članom 28 i članom 60 Zakona o zaštiti depozita, raspisao konkurs za imenovanje direktora Fonda.

Nakon sprovedene procedure, na III sjednici od 03.04.2020 godine, UO je donio Odluku da se za direktora Fonda imenuje Predrag Marković, dosadašnji direktor Fonda.

Na dan 31.12.2020. godine Fond ima sedam zaposlenih.

4.7. Međunarodna saradnja

Iako je pandemija spriječila direktne kontakte putem seminara, okruglih stolova i konferencija, sredstva komunikacije omogućila su predstavnicima Fonda da aktivno učestvuju u radu međunarodnih asocijacija koje okupljaju sisteme za zaštitu depozita.

Fond je punopravni član Evropske asocijacije institucija za osiguranje depozita (European Forum of Deposit Insurers - EFDI), koja predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi.

Predstavnici Fonda nastavljaju aktivno učešće u anketama koje se koriste kao glavne smjernice za harmonizaciju sistema osiguranja depozita u svim zemljama članicama EFDI-a. Ciljevi EFDI-a se ostvaruju razmjenom podataka o stanju finansijskog i bankarskog sektora, učešćem u istraživačkim projektima, unapređenjem regulatornog okvira i prakse, obrazovanjem ekspertske tijela, razmjenom i edukacijom zaposlenih i slično.

Istovremeno, Fond je punopravni član Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (International Association of Deposit Insurers - IADI) i učestvovao je na konferencijama i seminarima preko sredstava komunikacije.

4.8. Ciljevi i zadaci Fonda u 2021.godini

Osnovni ciljevi Fonda definisani su Strateškim planom. Zadaci Fonda u tekućoj godini u najvećoj mjeri su opredijeljeni stupanjem na snagu novog Zakona, te primjenom Metodologije i testiranja otpornosti sistema za zaštitu depozita na stresne situacije.

Unapređenje institucionalnih kapaciteta Fonda u cilju blagovremene intervencije u momentu nastanka "zaštićenog slučaja" je stalan zadatak Fonda.

Aktivnosti na realizaciji isplate preostalih garantovanih depozita deponentima Atlas banke a.d. u stečaju i Invest Banke Montenegro a.d. u stečaju je svakako jedan od ciljeva Fonda za 2021. godinu.

Unapređenje i nadogradnja postojećeg softvera za isplatu garantovanog depozita u skladu sa dosadašnjim iskustvima je jedan od važnih zadataka kako bi se obezbijedio nesmetan i siguran tok isplate garantovanih depozita kao što je to bio slučaj i do sada.

Zakonom je definisano da Fond sprovodi **testiranje otpornosti Sistema zaštite depozita na stres i sposobnosti kreditnih institucija da dostave podatke o deponentima, depozitima i njihovim obavezama i mogućnosti da u slučaju potrebe, preuzmu ulogu "banke isplatioca"**, odnosno, izvrše isplatu garantovanih depozita. Testiranje je obavezno za sve kreditne institucije, a sprovodi se jednom u tri godine u svakoj od kreditnih institucija. S tim u vezi, u pripremi je Plan i Uputstvo sprovođenje testa, s tim što će tri kreditne institucije, koje sada vrše isplatu garantovanih depozita i koje su dokazale svoju spremnost za isplatu garantovanih depozita biti testirane u sledećoj fazi sprovođenja plana testiranja.

Za potrebe testiranja otpornosti sistema na stres Fond je nabavio i instalirao rezervni server i softver. U saradnji sa CBCG obezbijedjena je dodatna server sala u koju je smještena nova oprema neophodna za "stres -test" (server, firewall, UPS APS, switch i ostala prateća oprema), softver za učitavanje i obradu podataka, aplikacija za isplatu, upgrade šalterskog softvera, Oracle licence, tako da će se ovaj proces odvijati odvojeno od isplate garantovanih depozita, koji je u toku.

Tokom sprovođenja testiranja otpornosti sistema na stres, uvažavajući situaciju koju je usložila pojava pandemije Covid-a 19, razmotriće se mogućnosti da se u sklopu ove aktivnosti, organizuje i edukacija šalterskih službenika i rukovodioca filijala u kreditnim institucijama. Fond će organizovati radionicu na kojoj bi se isti bliže upoznali sa sistemom zaštite depozita u Crnoj Gori, nastankom zaštićenog slučaja i postupanje banaka isplatioca u toj situaciji.

Posebna aktivnost biće usmjerena na obuku zaposlenih (informatičari) u izabranoj „banci isplatiocu“, koja je istovremeno i „kreditna institucija u kojoj je nastupio zaštićeni slučaj“ za upotrebu softvera za isplatu garantovanih depozita.

Izrada nove Politike investiranja Fonda za zaštitu depozita je jedan od prioriternih zadataka Fonda. Realizacija ovog projekta počela je krajem 2020. godine tako što je EBRD donirala sredstva za konsultantske usluge na izradi nove Politike investiranja,

Investicione strategije i pronalaženje respektabilnog “asset menagera” i na taj način bi se obezbijedio širi dijapazon novih mogućnosti za plasman sredstava.

Izbor konsultanta i početak projekta, u skladu sa procedurama EBRD-a, biće sproveden u prvoj polovini 2021. godine, a do kraja naredne godine će biti izrađena nova Politika investiranja sredstava, koja će omogućiti Fondu da investira svoja sredstva preko izabranog asset menagera uz poštovanje osnovnih principa:

- 1. Sigurnost;**
- 2. Likvidnost;**
- 3. Transparentnost i**
- 4. Povrat na uložena sredstva.**

Sadašnjom Politikom investiranja predviđeno je da Fond može investirati u hartije od vrijednosti izdate od Države Crne Gore do iznosa od 40% raspoloživih sredstava.

Imajući u vidu da je stupio na snagu novi Zakon, jedan od zadataka Fonda će biti predstavljanje javnosti novina u sistemu zaštite depozita, sa posebnim naglaskom na novim zakonskim rješenjima i sprovođenje marketinško i informativno edukacione kampanje u toku 2021. godine što je u skladu sa sprovođenjem komunikacione strategije.

Jedan od zadataka je i sprovođenje pretkvalifikacionog postupka za izbor-banke isplatioca gdje Fond svake godine pravi tzv “užu listu” kreditnih institucija koje bi, u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja kod neke od kreditnih institucija, mogle preuzeti ulogu “banke isplatioca” koje ispunjavaju sve veoma stroge bonitetne zahtjeve koje Fond postavlja za učešće u isplati.

Blagovremeni obračun i naplata premije je permanentni zadatak Fonda, čije ispunjenje obezbjeđuje prihod Fonda.

4.9. Događaji nakon završetka izvještajnog perioda

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine.

I rata redovne premije za Q1/2021

UO Fonda je utvrdio godišnji ciljani iznos premije za 2021. godinu na iznos od 16 miliona € i shodno tome obračunata je prva (akontativna) rata redovne premije za 2021. godinu na bazi Metodologije

Na bazi navedene Metodologije kreditne institucije su razvrstane u klase rizika (osnov za razvrstavanje u klase rizika su podaci na 31.12.2019. godine) kako slijedi:

Tabela 7.3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				= 2x4		= 6x5		= 7x8
Klasa rizika	OSNOVICA	Br. Kreditnih Institucija	¼ stope	Flat rata	Koeficijent zbirnog rizika	Neprilagođena premijsa	Koeficijent prilagođavanja	Iznos premije
1	11.417.509	1	0,30%	34.253	75%	25.689	87,14%	22.387
2	317.413.038	1	0,30%	952.239	90%	857.015	87,14%	746.837
3	424.679.130	6	0,30%	1.274.037	100%	1.274.037	87,14%	1.110.246
4	346.299.333	3	0,30%	1.038.898	110%	1.142.788	87,14%	995.870
5	358.493.655	2	0,30%	1.075.481	120%	1.290.577	87,14%	1.124.660
6					130%			
7	-				150%	-		-
Σ	1.458.302.666	13		4.374.908		4.590.107	87,14%	4.000.000

Šest kreditnih institucija sa ukupnim garantovanim depozitima od 424,7 miliona € razvrstane su u klasu 3, odnosno prosječno rizične kreditne institucije.

Korekcija klasa rizika za 2020. godinu biće izvršena nakon što revidovani finansijski podaci o poslovanju kreditnih institucija budu dostupni (početak jula 2021 godine).

U organizaciji Udruženja banaka Crne Gore, Fond je 16.02.2021. godine kreditnim institucijama predstavio Metodologiju radi njihovog upoznavanja sa novim načinom obračuna i naplate premije na bazi rizika.

Sudski sporovi

Do 31. marta 2021. godine riješeno je 9 sudskih sporova, od čega 251.648,59€ u korist Fonda.

FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2020.GODINI

5

5. FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2020. GODINI

5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31.12.2020. godine⁸

5.1.1. UKUPNI PRIHODI FONDA

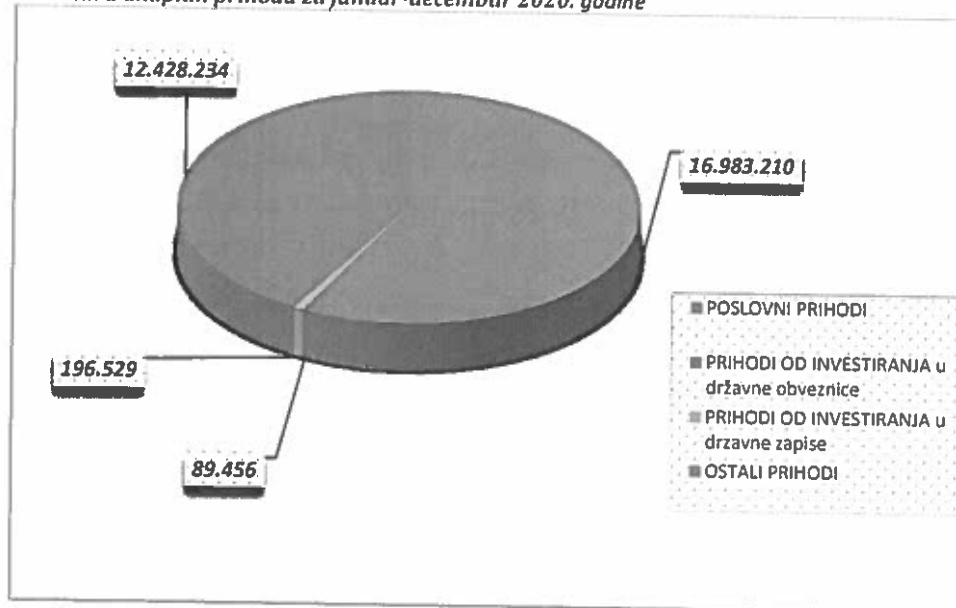
Ukupno ostvareni prihodi Fonda za 2020. godinu iznose **29.697.429 €** i veći su od planiranih za 5,34%, dok su za 49% manji od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini koji su iznosili 58.265.629 €.

Ukupne ostvarene prihode čine:

- poslovni prihodi
- finansijski prihodi i
- ostali prihodi

5.1.1.1. Poslovni prihodi za 2020. godinu iznose 16.983.210 € i veći su od planiranih za 0,29%, dok su za 0,89% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini kada su iznosili 16.832.009 €.

Grafik 5.1.
Struktura ukupnih prihoda za januar-decembar 2020. godine

⁸ Pregled prihoda i rashoda za 2019. i 2020. godinu i plan prihoda i rashoda za 2020 i 2021. godinu dat je u ANEXU

5.1.1.1.1. Najznačajniju stavku poslovnih prihoda čine prihodi po osnovu premija koji iznose 16.933.210€ i čine 57% ukupnih prihoda i naplaćena je u 100% iznosu od planiranog. Ostvarena premija je veća za 0,60% u odnosu na premiju ostvarenu u prethodnoj godini, a preostali iznos od 50.000 € odnosi se na vanredne prihode.

5.1.1.2. Finansijski prihodi iznose 285.985 € i manji su za 114,04% u odnosu na finansijske prihode ostvarene u prethodnoj godini, a odnose se na:

- *Prihode po osnovu investiranja sredstava Fonda i*
- *Ostale finansijske prihode*

5.1.1.2.1. Prihodi od investiranja sredstava Fonda odnose se na :

- **Prihode od investiranja u državne zapise Crne Gore** koji su ostvareni u iznosu od 196.529 € i veći su od planiranih za 13,6%, odnosno veći su za 330,9% u odnosu na prethodnu godinu i čine 1,54% finansijskih prihoda odnosno 68,7% prihoda od investiranja sredstava.
- **Prihode od kamata na državne obveznice** koji su ostvareni u iznosu od 89.456€. Navedeno obuhvata isplatu poslednjeg kupona koja je izvršena 16.11.2020 godine u iznosu od 88.000 € (kupovina državnih obveznica iz novembra 2016. godine, u iznosu od 2.200.000 eura, sa prinosom po fiksnoj kamatnoj stopi od 4,0% godišnje, sa rokom dospeljeća na pet godina) i ostvareni prihod po osnovu investiranja, krajem novembra 2020. godine u državne euroobveznice MNE-2025 kojima se trguje na međunarodnom finansijskom tržištu u nominalnom iznosu od 4.240.000 €, a koji je realizovan kroz tri transakcije sa ukupnim prihodom po godišnjem kuponu od 3,3750% do dospeljeća u iznosu od 715.500€ za period od 5 godina (143.100€ godišnja kamata).

5.1.1.2.2. Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 12.428.234€ i učestvuju sa 41,85% u ukupnim prihodima i odnose se na uplate po osnovu povraćaja sredstava iz stečajne mase banaka (Invest Banka Montenegro a.d. Podgorica u stečaju – 1.400.000 € i Atlas Banka a.d. Podgorica u stečaju- 11.000.000 €) za koje je Fond izvršio isplatu garantovanih depozita i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 69,9% kada su iznosili 41.300.013 €, a u odnosu na planirane veći su za 12,72%.

Prihod od 28.234 € odnosi se na kazne koje Centralna Banka naplaćuje kreditnim institucijama i uplate po tom osnovu prosleđuje na račun Fonda.

5.1.2. RASHODI FONDA

Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od **1.102.037€** (u prethodnoj godini iznosili su 856.886 €).

Ukupni rashodi Fonda kategorisani su u tri osnovne grupe:

- finansijski rashodi
- troškovi tekućeg poslovanja
- troškovi za kratkoročna rezervisanja.

Grafik 5.2.

Struktura troškova tekućeg poslovanja na 31.12.2020. godine

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.2.1. Finansijski rashodi su iznosili **458.347 €** i čine 41,59% ukupnih rashoda a odnose se na :

- troškove garancije Ministarstvu finansija- **250.000 €**
- troškove kredita EBRD - **50.000 €**
- troškove kamata EBRD - **158,347 €**

5.1.2.2. Troškovi za kratkoročna rezervisanja u ukupnom iznosu od **71.885 €** odnose se na naknadno utvrđene obaveze za isplatu garantovanih depozita Atlas banke u stečaju u iznosu od 64.975€ i 6.910 € na amortizaciju osnovnih sredstava⁹.

5.1.2.3. Poslovni rashodi su iznosili **643.690 €**, a čine ih :

- **Troškovi materijala i energije** u inosu od 23.949 € (troškovi po osnovu zakupa i održavanja poslovnog prostora, troškove kancelarijskog materijala, troškove goriva) i manji su od ostvarenih u prethodnoj godini za 45,45%, odnosno veći od planiranih za 36,07% ;

⁹ odnosi na licence za korišćenje softvera i autorska prava (Microsoft) u iznosu od 6.000€ kako je i planom za 2020. godinu predviđeno

- **Rashodi za zarade, naknade i ostala lična primanja** u iznosu od 244.537€ (bruto zarade zaposlenih 158.180€, naknade članovima Upravnog odbora Fonda 67.228 € i doprinosi na zarade na teret poslodavca 15.466 €) i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 1,2% kada su iznosili 247.580€.
- **Ostali rashodi za naknade zarada i ličnih primanja** 3.663 € i
- **Ostali poslovni rashodi** iznose **303.319 €** a odnose se na :
 - Troškove reklame i propagande za koje je planirano 40.000€, a utrošeno je **6.000 €** što čini 15% od planiranog iznosa;
 - troškove stručnih usluga koji obuhvataju reviziju finansijskih izvještaja i obrazovanja i usavršavanja i iznose **12.868 €** i manji su za 24,31 od ostvarenih u prethodnoj godini, dok su u odnosu na plan manji za 39,06%;
 - troškove članarina međunarodnim asocijacijama u iznosu od **21.229€** koji su veći su od ostvarenih u 2019. godini za 7,11%, i veći od planiranih za 6,14%;
 - troškove telefona i ptt usluga u iznosu od **8.455€** i veći su odnosu na prethodnu godinu za 2,9%, a u odnosu na plan manji za 6,05% ;
 - troškove reprezentacija koji su ostvareni u iznosu od **1.720 €** i manji su za 67,26% u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, a manji za 65,60% od planiranih;
 - troškove platnog prometa u iznosu od **5.482€** ;
 - troškove reklamacija po osnovu isplate garantovanih depozita **50.000€**, a odnose se na obavezu Fonda da nadoknadi sredstva oštećenom deponentu koja su zloupotrebom isplaćena kod banke isplatioca nn licu,
 - troškove za naknadu kupovine državnih zapisa u iznosu od **59.600 €** koji su veći za 231% u odnosu na prethodnu godinu, a ostvareni su 99,3% od planiranog iznosa.
 - ostale rashode u iznosu od **137.965 €** koji uključuju troškove po tužbi za isplatu garantovanih depozita (100.000€), troškove sudskih postupaka (200 €), troškove humanitarne i ostale pomoći (26.850 €), troškove objavljivanja podzakonskih akata (2.200 €), troškove štampanja i distribucije Flajera i štampanje Godišnjeg izvještaja o radu (7.793 €) i troškove prireza (922 €).

* * *

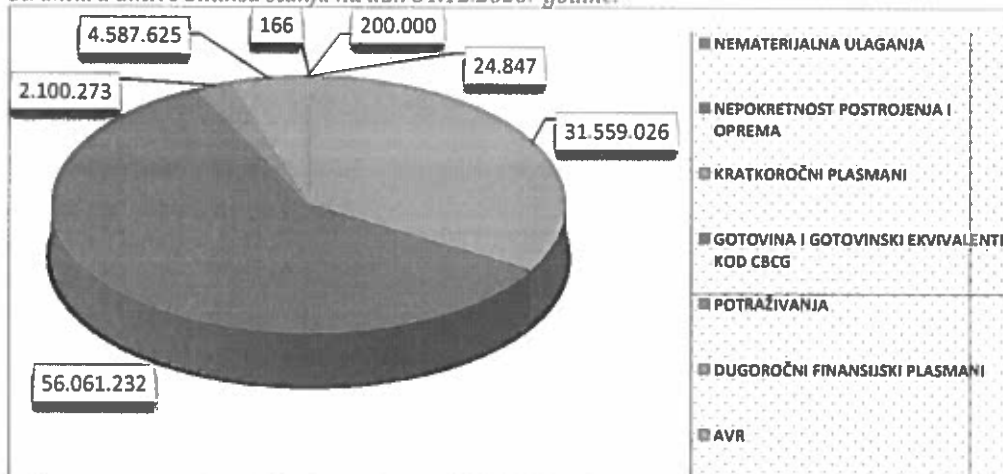
Ostvareni neto rezultat - **dobitak** za 2020. godinu iznosi **28.595.392 €**.

5.2 ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (Bilans stanja)

Ukupna Aktiva, odnosno Pasiva Fonda na dan 31.12.2020. godine iznosi **94.533.169 €**. Povećanje Aktive i Pasive u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu iznosi **27.098.542 €** ili **40,18%**.

Grafik 5.3.

Struktura aktive bilansa stanja na dan 31.12.2020. godine.

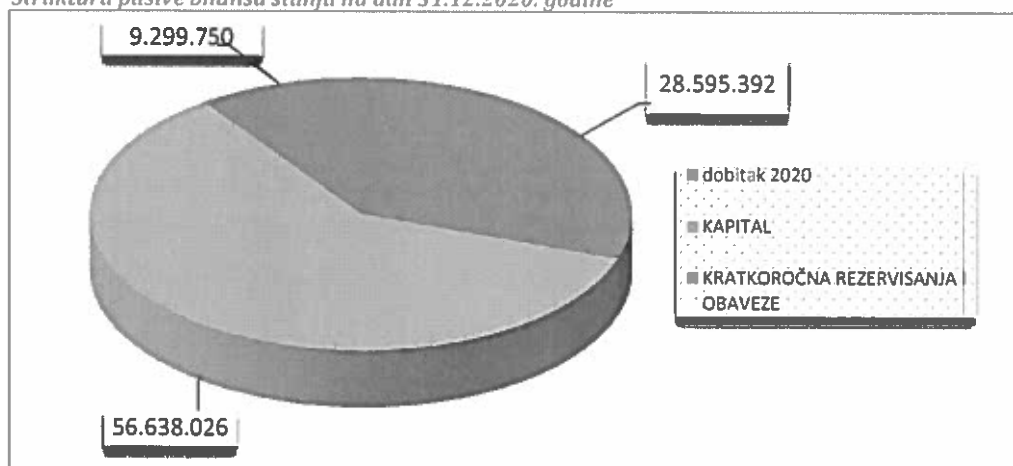

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne aktive 0,02% iznosi oprema (24.847 €), 2,22% potraživanja (2.100.273 €), 33,3% kratkoročni finansijski plasmani (31.559.026 €), 4,85 % dugoročni finansijski plasmani (4.587.625 €-državne obveznice u iznosu od 4.396.563 € i potraživanja od zaposlenih - 191.062 €) i 59,3% sredstva koja se nalaze na žiro-računu i blagajni Fonda (56.061.232 €) i 0,21% aktivna vremenska razgraničenja (200.000€).

Grafik 5.4.

Struktura pasive bilansa stanja na dan 31.12.2020. godine

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne pasive, kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze iznose ¹⁰ 9.299.750 € (9,83%) i kapital 85.233.418 € (90,16%) od čega 56.638.026 € iznosi osnovni kapital i 28.595.392€ dobitak.

5.3 ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Stanje kapitala – **dobitak** na dan 31.12.2020. godine iznosi **28.595.392 €**.

¹⁰ Ovaj iznos predstavlja rezervisanja za reklamaciju po osnovu isplate garantovanih depozita, obaveze za isplatu garantovanih depozita IBM Banke u stečaju i Atlas banke u stečaju, obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze

Anex: Prihodi i rashodi za 2019. i 2020. godinu i plan prihoda i rashoda za 2020. i 2021. godinu

	NAZIV	IZVRŠENO 2019	PLAN 2020	IZVRŠENO 2020	5/4 %	PLAN ZA 2021
1	2	3	4	5	6	7
A.	UKUPNI PRIHODI	58.265.629	28.194.210	29.697.429	105,33	27.301.000
A.1.	POSLOVNI PRIHODI	16.832.009	16.933.210	16.983.210	100,30	16.000.000
A.1.1.	Premija	16.832.009	16.933.210	16.933.210	100,00	16.000.000
A.1.2.	Ostalo (vanredni prihod)			50.000		
A.2.	FINANSIJSKI PRIHODI	133.607	261.000	285.985	109,57	301.000
A.2.1.	Kamata na državne zapise	45.607	173.000	196.529	113,60	150.000
A.2.2.	kamata na državne obveznice	88.000	88.000	89.456	101,65	151.000
A.3.	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	41.300.013	11.000.000	12.428.234		11.000.000
A.3.1.	Kazne i penali			28.234		
A.3.2.	Naplata iz stečajne mase	41.300.013	11.000.000	12.400.000	112,73	11.000.000
B.	UKUPNI RASHODI	856.886	1.316.578	1.102.037	83,70	801.765
B.1.	POSLOVNI RASHODI	657.276	661.578	643.690	97,30	646.765
B.1.1.	tr. MATERIJALA I ENERGUE	16.465	17.600	23.949	136,07	18.500
B.1.1.1.	tr. Kancelarijskog materijala	1.218	800	797	99,63	500
B.1.1.2.	tr. Zakupa, Goriva, energije, održavanja	15.247	16.800	23.152	137,81	18.000
B.1.2.	ZARADE, NAKNADE UO I OST LIČ. RASH	247.580	250.159	244.537	97,75	262.765
B.1.2.1.	Bruto zarada	166.957	162.000	158.180	97,64	169.000
B.1.2.1.1.	Neto zarada	109.488	108.620	105.979	97,57	113.230
B.1.2.1.2.	Porez	18.106	14.580	14.237	97,65	15.210
B.1.2.1.3.	Doprinosi	39.363	38.800	37.964	97,85	40.560
B.1.2.2.	DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA	19.107	15.380	15.466	100,56	14.365
B.1.2.3.	NAKNADA ČLANOVIMA UO	40.560	67.400	67.228	99,74	67.400
B.1.2.3.1.	Neto naknada članovima UO	28.268	47.500	47.392	99,77	47.500
B.1.2.3.2.	Porez	3.984	6.100	6.054	99,25	6.100
B.1.2.3.3.	Doprinosi	8.308	13.800	13.782	99,87	13.800
B.1.2.4.	OSTALI LIČNI RASHODI	20.956	5.379	3.663	68,10	12.000
B.1.2.4.1.	Ostali lični rashodi	5.690	3.000	1.253	41,77	3.000
B.1.2.4.2.	Ugovor o djelu	2.775	1.595	1.626	101,94	1.500
B.1.2.4.3.	Dnevnice	4.747				2.500
B.1.2.4.4.	Prevoz na službenom putu	2.930	386	386	100,00	2.500
B.1.2.4.5.	Smjestaj na službenom putu	4.814	398	398	100,00	2.500
B.1.3.	AMORTIZACIJA I REZERVISANJA	224.220	120.000	71.885	59,90	120.000
B.1.3.1.	troškovi amortizacije	7.699	17.000	6.910	40,65	17.000
B.1.3.2.	kratkoročna rezervisanja	216.521	103.000	64.975	63,08	103.000
B.1.4.	OSTALI POSLOVNI RASHODI	169.011	273.819	303.319	110,77	245.500
B.1.4.1.	tr. Reklame i propagande	3.779	40.000	6.000	15,00	40.000
B.1.4.2.	tr. Stručnih usluga	17.002	21.119	12.868	60,93	31.500
B.1.4.2.1.	Revizija	11.979	12.000	10.769	89,74	12.000
B.1.4.2.2.	Obrazovanje i usavršavanje	5.023	2.000	980	49,00	3.000
B.1.4.2.3.	troškovi advokata		1.119	1.119	100,00	1.500
B.1.4.2.4.	Troškovi licencij i autorskih prava		6.000		-	15.000
B.1.4.3.	Članarine međunar. asocijacijama	19.818	20.000	21.229	106,15	20.000
B.1.4.4.	tr. PTT usluga	8.212	9.000	8.455	93,94	9.000
B.1.4.5.	tr. Reprezentacije	5.255	5.000	1.720	34,40	5.000
B.1.4.6.	tr. Platnog prometa	30.480	5.000	5.482	109,64	5.000
B.1.4.7.	tr. Reklamacija po osnovu isplate gd.	50.000	100.000	50.000	50,00	50.000
B.1.4.8.	Troškovi aukcije državnih zapisa	18.000	60.000	59.600	99,33	70.000
B.1.4.9.	Ostali rashodi		13.700	137.965	1.007,04	15.000
B.1.4.9.1.	Ostali troškovi		13.700		-	15.000
C.	FINANSIJSKI RASHODI	199.610	655.000	458.347	69,98	155.000
C.1.	Kamata po ugovoru EBRD	152.159	155.000	158.347	102,16	155.000
C.2.	troškovi garancija MF (0,50%)	47.451	250.000	250.000	100,00	
C.3.	troškovi kredita EBRD (0,50%)		250.000	50.000		
D	UKUPAN REZULTAT	57.408.743	26.877.632	28.595.392	106,39	26.499.235

**FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA,
PODGORICA**

Finansijski iskazi za 2020. godinu

SADRŽAJ

	<u>Strana</u>
Izvještaj nezavisnog revizora	1-3
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu za godinu koja se završila 31. decembra 2020.	4
Iskaz o finansijskoj poziciji za godinu koja se završila 31. decembra 2020.	5
Iskaz o promjenama na kapitalu za godinu koja se završila 31. decembra 2020.	6
Iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završila 31. decembra 2020.	7
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE	8 - 27

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA UPRAVNOM ODBORU FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Fonda za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu: „Fond“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2020. godine, iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Fonda na dan 31. decembar 2020. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima u Crnoj Gori.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Fonda u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju menadžmenta Fonda

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izveštaju menadžmenta, ali ne uključuje finansijske izvještaje i izveštaj revizora o njima. Rukovodstvo Fonda je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Crne Gore.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim izvještajima, sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procjenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtjevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Crne Gore u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahtjeva bi moglo uticati na prosuđivanja donijeta na osnovu ovih ostalih informacija.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocijenimo, izveštavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izvještajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim iskazima;
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumijevanja Fonda stečenih u reviziji, izvijestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlaštenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima u Crnoj Gori i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Fonda da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Fond ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlaštena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Building a better
working world

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Danijela Mirković
Partner

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora
22. april 2021. godine

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA
ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2020.

U EUR

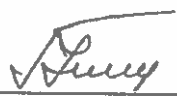
Pozicija	Napomena	2020.	2019.
I POSLOVNI PRIHODI		29.411.444	58.132.022
Prihodi od prodaje	4	16.933.210	16.832.009
Ostali prihodi iz poslovanja	5	12.478.234	41.300.013
II POSLOVNI RASHODI		(643.690)	(657.275)
Troškovi poslovanja		(349.335)	(359.273)
Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	6	(6.771)	(7.954)
Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	7	(342.564)	(351.319)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	(244.355)	(247.958)
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi		(155.682)	(158.324)
Troškovi poreza i doprinosa		(88.673)	(89.634)
Troškovi poreza		(20.514)	(22.584)
Troškovi doprinosa za penziju		(46.208)	(42.434)
Troškovi doprinosa		(21.951)	(24.616)
Ostali rashodi iz poslovanja	9	(50.000)	(50.044)
A. POSLOVNI REZULTAT (I-II)		28.767.754	57.474.747
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova	10	285.985	133.607
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	11	(458.347)	(199.609)
B. FINANSIJSKI REZULTAT		(172.362)	(66.002)
C. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		28.595.392	57.408.745
D. PORESKI RASHOD PERIODA		-	-
Poreski rashod perioda		-	-
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		-	-
I. NETO REZULTAT		28.595.392	57.408.745

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

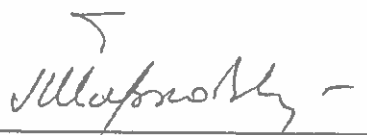
Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora Fonda na dan 28.02.2021. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

 Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Izvršni direktor

(Slavica Žarić)

(Predrag Marković)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA
ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31. DECEMBRA 2020.

U EUR				
Pozicija	Napomena	2020.	2019.	
AKTIVA				
A. STALNA IMOVINA (I+II+III)		4.612.638	2.415.415	
I NEMATERIJALNA ULAGANJA	12	166	166	
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	13	24.847	11.364	
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	14	4.587.625	2.403.885	
Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)		4.396.563	2.200.000	
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		191.062	203.885	
B. OBRTNA SREDSTVA (IV+V+VI)		89.720.531	65.019.212	
IV KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	15	2.100.273	2.785.921	
V KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	16	31.559.026	17.950.593	
VI GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	17	56.061.232	44.282.698	
C. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	18	200.000	-	
UKUPNA AKTIVA		94.533.169	67.434.627	
PASIVA				
D. KAPITAL	19	85.233.418	56.638.024	
I OSNOVNI KAPITAL		56.638.026	(770.719)	
II NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK		28.595.392	57.408.743	
E. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE		-	-	
F. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE		9.299.750	10.796.601	
I KRATKOROČNA REZERVISANJA	20	100.000	-	
II. KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 3)	21	9.199.750	10.796.601	
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije		9.130.540	10.733.667	
Ostale obaveze prema dobavljačima		1.738	1.999	
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze		67.472	60.935	
UKUPNA PASIVA		94.533.168	67.434.625	

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora Fonda na dan 28.02.2021. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Izvršni direktor

(Slavica Žarić)

(Predrag Marković)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA**ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31. DECEMBRA 2020.**

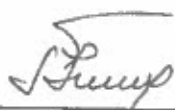
U EUR	Osnovni kapital	Neraspoređena dobit	Gubitak	Ukupno
Stanje na dan, 1. januar 2019. godine	95.460.041	-	(96.230.760)	(770.719)
Prenos	(96.230.760)	-	96.230.760	-
Neto promjene u 2019. godini	-	57.408.743	-	57.408.743
Stanje na dan, 31. decembar 2019. godine	(770.719)	57.408.743	-	56.638.024
Prenos	57.408.743	(57.408.743)	-	-
Neto promjene u 2020. godini	-	28.595.392	-	28.595.392
Stanje na dan, 31. decembar 2020. godine	56.638.024	28.595.392	-	85.233.416

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

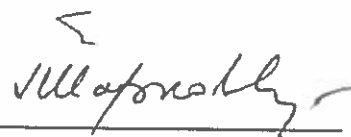
Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora Fonda na dan 28.02.2021. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Izvršni direktor

(Slavica Žarić)

(Predrag Marković)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31. DECEMBRA 2020.

U EUR

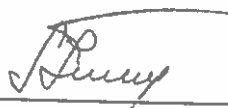
	2020.	2019.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	29.411.444	58.132.022
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	16.933.210	16.832.009
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	-	-
	12.478.234	41.300.013
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.083.727)	(105.257.110)
Isplata garantovanih depozita i dati avansi za isplatu	(850.000)	(104.600.000)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(336.872)	(184.643)
Odlivi po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(244.355)	(247.959)
Plaćene kamate	(652.500)	(224.508)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	-	-
III. Neto prilivi iz poslovnih aktivnosti	27.327.717	(47.125.088)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	2.280.764	88.000
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	67.941	88.000
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	2.212.823	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(17.829.947)	(17.945.466)
Odliv po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(20.393)	(7.697)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	(17.809.554)	(17.937.769)
III. Neto prilivi (odlivi) iz aktivnosti investiranja	(15.549.183)	(17.857.466)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
III. Neto priliv iz aktivnosti finansiranja	-	-
NETO TOK GOTOVINE		
Gotovina na početku izvještajnog perioda	11.778.534	(64.982.554)
Gotovina na kraju izvještajnog perioda	44.282.698	109.265.252
	56.061.232	44.282.698

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

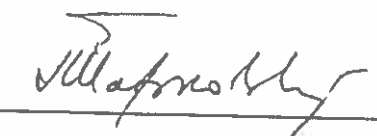
Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora Fonda na dan 28.02.2021. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Izvršni direktor

(Slavica Žarić)

(Predrag Marković)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE

1. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU

Fond za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond”) osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. novembra 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. list CG br. 44/10, 40/11 i 47/15, 72/19), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom EU 94/19 EC (povećanje nivoa zaštite sa EUR 5.000 na EUR 50.000, kao i skraćivanje rokova isplate garantovanih depozita sa 90 na 20 dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda i to tako što su organi Fonda podijeljeni na Upravni odbor i direktora Fonda.

Poslovne banke, koje imaju licencu Centralne banke Crne Gore, su dužne da, na ime zaštite depozita, plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđenim Zakonom o zaštiti depozita.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u bankama i obavezan je da pri nastanku slučaja (tzv. „zaštićeni slučaj”) u kojem se vrši isplata garantovanih depozita isplati garantovane depozite, kao što se zahtijeva prema Zakonu o zaštiti depozita. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Počev od 1. januara 2013. godine, Fond će vršiti isplatu garantovanih depozita do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak. U prelaznom periodu od 1. januara do 31. decembra 2011. godine taj iznos je iznosio EUR 20.000, odnosno od 1. januara do 31. decembra 2012. godine EUR 35.000. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br.72/19) propisano je da će, od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, garantovani depozit iznositi EUR 100.000, rok za isplatu je skraćen na 7 radnih dana, uveden je privremeni “visoki saldo” i obaveza sprovođenja “testiranja Sistema za zastitu depozita na stres”. Premija će se naplaćivati na osnovu rizika pojedinačne kreditne institucije.

Sjedište Fonda je u Podgorici, Ulica Miljana Vukova bb.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Fond ima sedam zaposlenih (31. decembra 2019. godine sedam zaposlenih).

Članovi Upravnog odbora Fonda

Članove Upravnog odbora imenuje Predsjednik Crne Gore, s tim što jednog člana imenuje na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, jednog na predlog Centralne banke, jednog na predlog Udruženja banaka Crne Gore, jednog na predlog Privredne komore Crne Gore i jednog na predlog Predsjednika Crne Gore.

Članovi UO Fonda u toku 2020. godine su:

- Vesko Lekić, predsjednik Upravnog odbora;
- Vujačić Dejan, direktor sektora za kontrolu banaka – član Upravnog odbora;
- Mr. Branislava Božović, načelnik u Ministarstvu finansija – načelnik direkcije za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda u Ministarstvu finansija, član Upravnog odbora;
- Mr. Đoković Nebojša, savjetnik za ekonomska pitanja u UBCG, član Upravnog odbora;
- Vlastimir Golubović, predsjednik Privredne komore Crne Gore, član odbora.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Fond ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja statutarne finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 52/16) i Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG“, br. 5/2011, „Sl. list CG“, br. 52/2016, „Sl. list CG“, br. 011/20). Prošlogodišnji finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom tada važećim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG“, br.05/2011). Razlike u prezentaciji koje potiču od izmene propisanih obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva su prikazani u napomeni 2.5 Usporedni podaci.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine. Tokom 2020 godine, zvanično su objavljeni prevodi standarda MSFI 9 – Finansijski Instrumenti, MSFI – 16 Lizing i MSFI – 15 Poslovni prihodi od ugovora sa kupcima. Prva primjena MSFI 16 – Lizing je predviđena za godišnje periode koje počinju 1. januara 2021 godine, dok se primjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti i MSFI 15 – Poslovni prihodi od ugovora sa kupcima odlažu. Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Fonda, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS i ne mogu se tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

2.2. Zvanična valuta izvještavanja

Finansijski iskazi prezentovani su u eurima (EUR) - zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva, i sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su eurima (EUR), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.3. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Fonda korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2020. godinu sastavljeni su uz pretpostavku njegovog kontinuiranog nastanka poslovanja i ne sadrže korekcije, koje bi eventualno bile potrebne ukoliko Fond ne bude u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem u skladu sa konceptom stalnosti poslovanja. S obzirom na proglašenu pandemiju izazvanu COVID 19 virusom Fond je preduzeo sve mjere prevencije propisane od strane Svjetske zdravstvene organizacije i Instituta za javno zdravlje Crne Gore Fond ne očekuje značajne efekte od uticaja COVID 19 virusa na načelo stalnosti poslovanja.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE
2.5. Uporedni podaci

Fond je prikazao finansijske iskaze na dan i godinu završenu 31. decembra 2019. godine u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG", br.05/2011). Počev od 6. marta 2020. godine, u primjeni je izmijenjeni Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG", br. 011/20). Uporedni podaci u finansijskim iskazima na dan i godinu završenu 31. decembra 2020. godine su prikazani u skladu sa izmijenjenim obrascima propisanim novim pravilnikom, razlike u prezentaciji koje su proistekle po ovom osnovu su prikazane u tabelama niže:

	2019.	Reklasifikacija	Korigovano 2019.
POSLOVNI PRIHODI			
Ostali prihodi iz poslovanja*(I)	-	41.300.013	41.300.013
Ostali prihodi**(I)	41.300.013	(41.300.013)	-
Ostali prihodi iz poslovanja	41.300.013	-	41.300.013
POSLOVNI RASHODI			
Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala*(II)		7.954	7.954
Nabavna vrijednost prodane robe**(II)	-	-	-
Troškovi materijala**(II)	7.954	(7.954)	-
Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	7.954		7.954
Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)*(III)	-	351.319	351.319
Ostali rashodi iz poslovanja*(III)	-	50.044	50.044
Troškovi amortizacije i rezervisanja**(III)	224.220	(224.220)	-
Ostali poslovni rashodi**(III)	177.143	(177.143)	-
Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	401.363	-	401.363
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi*(IV)	-	158.324	158.324
Troškovi poreza*(IV)	-	22.585	22.584
Troškovi doprinosa za penzije*(IV)	-	42.434	42.434
Troškovi doprinosa*(IV)	-	24.616	24.616
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi ***(IV)	247.959	(247.959)	-
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	247.959	-	247.959
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica* (V)	-	133.607	133.607
Finansijski prihodi**(V)	133.607	(133.607)	-
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	133.607	-	133.607
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima*(VI)	-	199.610	199.610
Finansijski rashodi**(VI)	199.610	(199.610)	-
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	199.610	-	199.610
Neto rezultat	57.408.745	-	57.408.745

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)

2.5. Uporedni podaci (nastavak)

* Pozicije u Iskazu o ukupnom rezultatu u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (Službeni list 11/20 od 06.03.2020. godine), koji će se odnositi na finansijsko izvještavanje za 2020. godinu i naredne godine.

** Pozicije u Iskazu o ukupnom rezultatu u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (Službeni list 5/11 od 21.01.2011. godine),

(I) Pozicija Ostali prihodi u iznosu od EUR 41.300.013 reklasifikovan je na poziciju Ostali prihodi iz poslovanja u istom iznosu.

(II) Troškovi materijala u iznosu od EUR 7.954 reklasifikovani su na poziciju Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala u istom iznosu.

(III) Troškovi amortizacije i rezervisanja u iznosu od EUR 224.200 i Ostali poslovni rashodi u iznosu od EUR 177.143, reklasifikovani su na poziciju Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi) u iznosu od EUR 351.319 i Ostali rashodi iz poslovanja u iznosu od EUR 50.044.

(IV) Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u iznosu od EUR 247.959 reklasifikovani su na sledeće pozicije: Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi (EUR 158.324), Troškovi poreza (EUR 22.584), Troškovi doprinosa za penzije (EUR 42.434) i Troškovi doprinosa (EUR 24.616).

(V) Finansijski prihodi u iznosu od EUR 133.607 reklasifikovani su na poziciju Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica u istom iznosu.

(VI) Finansijski rashodi u iznosu od EUR 199.610 reklasifikovani su na poziciju Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima u istom iznosu.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE
2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)
2.5. Uporedni podaci (nastavak)

	2019.	Reklasifikacija	Korigovano 2019.
AKTIVA			
STALNA IMOVINA	2.415.415	-	2.415.415
Koncesije, patent, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja* (I)	-	166	166
Nematerijalna imovina** (I)	166	(166)	-
NEMATERIJALNA ULAGANJA	166	-	166
Postrojenja i oprema*(II)	-	11.364	11.364
Nekretnine, postrojenja i oprema**(II)	11.364	(11.364)	-
NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	11.364	-	11.364
Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)* (III)	-	2.200.000	2.200.000
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja* (III)	-	203.885	203.888
Ostali dugoročni finansijski plasmani** (III)	2.403.885	(2.403.885)	-
DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	2.403.885	-	2.403.885
Ostala nepomenuta potraživanja* (IV)	-	2.785.921	2.785.921
Potraživanja ** (IV)	2.785.921	(2.785.921)	-
KRA TKOROČNA POTRAŽIVANJA	2.785.921	-	2.785.921
Ostali kratkoročni finansijski plasmani* (V)	-	17.950.593	17.950.593
Kratkoročni finansijski plasmani** (V)	17.950.593	(17.950.593)	-
KRA TKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	17.950.593	-	17.950.593
GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI* (VI)	-	44.282.698	44.282.698
Gotovinski ekvivalenti i gotovina** (VI)	44.282.698	(44.282.698)	-
OBRTNA SREDSTVA	65.019.212	-	65.019.212
PASIVA			
OSNOVNI KAPITAL* (VII)	-	(770.719)	(770.719)
Neraspoređeni dobitak tekuće godine* (VII)	-	57.408.743	57.408.743
Osnovni kapital**(VII)	(770.719)	770.719	-
Neraspoređena dobit** (VII)	57.408.743	(57.408.743)	-
KAPITAL	56.638.026	-	56.638.026
KRA TKOROČNE OBAVEZE	10.796.601	-	10.796.601
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije* (VIII)	-	10.733.667	10.773.667
Obaveze prema dobavljačima* (VIII)	-	1.999	1.999
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze*(VIII)	-	60.935	60.935
Obaveze iz poslovanja** (VIII)	10.735.666	(10.735.666)	-
Ostale kratkoročne obaveze i PVR** (VIII)	60.935	(60.935)	-

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)

2.5. Uporedni podaci (nastavak)

(I) Pozicija Nematerijalna imovina u iznosu od EUR 166 je reklasifikovana na Koncesije, patentni, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja u istom iznosu.

(II) Pozicija Nekretnine, postrojenja i oprema u iznosu od EUR 11.364 je reklasifikovana kao Postrojenja i oprema u istom iznosu.

(III) Pozicija Ostali dugoročni finansijski plasmani u iznosu od EUR 2.403.885 je reklasifikovana kao pozicije Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti) u iznosu od EUR 2.200.000 i Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja u iznosu od EUR 203.885.

(IV) Pozicija Potraživanja u iznosu od EUR 2.785.921 je reklasifikovana u iznosu kao Ostala nepomenuta potraživanja u istom iznosu.

(V) Pozicija Kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od EUR 17.950.593 je reklasifikovana kao Ostali kratkoročni finansijski plasmani u istom iznosu.

(VI) Pozicija Gotovinski ekvivalenti i gotovina u iznosu od EUR 44.282.698 je reklasifikovana kao GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI u istom iznosu.

(VII) Pozicija Neraspoređena dobit u iznosu od EUR 57.408.745 je reklasifikovana kao Neraspoređeni dobitak tekuće godine u istom iznosu EUR 57.408.745.

(VIII) Pozicija Obaveze iz poslovanja u iznosu EUR 10.735.666 je reklasifikovana na Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nijesu kreditne institucije u iznosu EUR 10.733.667 i Obaveze prema dobavljačima u iznosu EUR 1.999. Pozicija Kratkoročne obaveze i PVR u iznosu EUR 60.935 je reklasifikovana kao Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih finansijskih iskaza su navedene u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primijenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1 Priznavanje prihoda

3.1.1. *Prihodi od premija za zaštitu depozita*

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 44/10, 40/11 i 47/15, 72/19) i Odluci o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije koju banke plaćaju Fondu („Sl. list CG“, br. 66/19).

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija;
- redovne premije.

Banka kojoj je izdata dozvola za rad od strane Centralne banke Crne Gore dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu EUR 50.000.

Banke su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine. Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek ukupnih depozita banke posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju. Stopa za obračun redovne premije ne može biti viša od 0,5%. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine ova stopa ne može biti viša od 0,8%. Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna donosi Upravni odbor, po pravilu do kraja novembra tekuće godine za narednu. Banke su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Fond je u toku 2020. godine obračunavao godišnju premiju. Visina stope godišnje premije utvrđuje se za svaku poslovnu godinu i objavljuje se u Službenom listu Crne Gore.

Odlukom o utvrđivanju visine redovne premije, Upravni odbor može utvrditi različite visine premije prema rejtingu i stepenu rizičnosti poslovanja pojedinih banaka (diferencirane premije). Upravni odbor je usvojio Metodologiju za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije i ista će se primjenjivati od 01.01.2021. godine.

Kada sredstva Fonda dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, Upravni odbor Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno privremeno obustaviti naplatu redovne premije.

3.2.1. *Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih*

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Fond je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Fond je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2.2. Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Fonda nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nijesu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunata u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke Crne Gore.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3.4. Porezi

Prije izmjena Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine, Fond je bio oslobođen plaćanja poreza, dažbina i taksi pri obavljanju poslova zaštite depozita. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine Fond je poreski obveznik u skladu sa Zakonom. Fond je obavezan da plaća poreze i doprinose na zarade zaposlenih u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori. U skladu sa Članom 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list CG", br. 65/01 od 31.12.2001., 12/02 od 15.03.2002., 80/04 od 29.12.2004., Sl. list CG", br. 40/08 od 27.06.2008. godine, 86/09 od 25.12.2009. godine, 40/11 od 08.08.2011. godine, 14/12 od 07.03.2012., 61/13 od 30.12.2013. godine, 055/16 od 17.08.2016. godine) koji je Lex specialis, javni fondovi su oslobođeni plaćanja poreza na dobit.

3.5 Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i odnose se na kupljene softvere. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja navedenih ulaganja u stanje funkcionalne upotrebljivosti.

3.6 Nekretnine, postrojenja i oprema

Oprema se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki priznaju se kao rashod perioda. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7 Amortizacija**

Amortizacija nematerijalnih ulaganja i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Primijenjene stope amortizacije su sljedeće:

<u>Glavne grupe sredstava</u>	<u>Stopa (%)</u>
Licence za korišćenje softvera	20,00%
Računari i računarska oprema	20,00 - 33,33%
Tehnička oprema	12,50 - 20,00%
Kancelarijski namještaj	10,00 - 12,50%

3.8 Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: „Dugoročni plasmani“, „Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja“, „potraživanja“ i „novčana sredstva i novčani ekvivalenti“. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

3.8.1. Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i rasporeda prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke (uključujući sve naknade za plaćene i primljene stavke koje čine integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i ostalih premija ili popusta) kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

3.8.2. Dugoročni plasmani

Dugoročne finansijske plasmane čine obveznice koje se drže do dospelja i dati krediti radnicima.

Obveznice koje izdaje Crna Gora, emitovane u aprilu 2018. godine, sa rokom dospelja glavnice 21.04.2025. godine i kamatonosnim kuponima koji dospeljavaju godišnje, kupljene su sa premijom (kamatna stopa 3,375%), i knjigovodstveno se vode kao hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja. Fond može prodati obveznice u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanog depozita ukoliko bi došlo do stečaja neke od poslovnih banaka u Crnoj Gori.

Kreditni se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Naknadno se mjere po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Razlika između fer vrijednosti na dan priznavanja i raspodijeljenih sredstava priznaje se kao unaprijed plaćene beneficije zaposlenih u okviru dugoročnih potraživanja od zaposlenih. Unaprijed plaćena primanja zaposlenih se amortizuju u toku perioda primanja beneficija. Period primanja je očekivani radni vijek zaposlenog, i ne može biti duži od perioda na koji je odobren kredit.

3.8.3. Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospeljem, i za koja rukovodstvo Fonda ima pozitivnu namjeru i sposobnost da ih drži do roka dospelja. Ulaganja koja se drže do dospelja se odnose na Državne zapise emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8.3. *Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospeljeća (nastavak)*

Navedeni plasmani iskazani su po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3.8.4. *Potraživanja iz poslovnih odnosa*

Potraživanja po osnovu premija i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope, umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3.8.5. *Novčana sredstva i novčani ekvivalenti*

U iskazu o novčanim tokovima, pod novčanim sredstvima i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod Centralne banke Crne Gore i novčana sredstva oročena kod Centralne banke Crne Gore na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.8.6. *Umanjenje vrijednosti finansijske imovine*

Finansijska imovina se evaluiira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza.

Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica - strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili premije; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu premija umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

3.8.7. *Prestanak priznavanja finansijske imovine*

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Fond ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Fond nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8.8. Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze se naknadno vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda obračuna troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

3.8.9. Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Fond prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Fonda otpuštene, otkazane ili ističu.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE****4. PRIHODI OD PRODAJE**

Prihodi od prodaje u 2020. godini iznose EUR 16.933.210 (u 2019. godini: EUR 16.832.009) i odnose se na prihode od premija za zaštitu depozita. Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 44/10, 40/11, 47/15 i 72/19) i Odluci o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2020. godinu koju banke plaćaju Fondu („Sl. list CG“ br. 66/19).

5. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

Ostali prihodi iz poslovanja u vrijednosti od EUR 12.478.234 se odnose na naplaćena potraživanja po osnovu isplate garantovanih depozita iz stečajne mase Atlas Banke A.D. Podgorica i IBM A.D. Podgorica tokom 2020. godine.

U EUR	2020.	2019.
Prihodi od naplaćenih potraživanja po osnovu isplate garantovanih depozita iz stečajne mase Atlas Banke A.D. Podgorica i IBM A.D.	12.400.000	41.300.013
Prihodi po osnovu kazni i penala	28.234	-
Vanredni prihodi	50.000	-
Ukupno	12.478.234	41.300.013

6. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

U EUR	2020.	2019.
Troškovi goriva i energije	5.326	6.517
Troškovi ostalog materijala	1.445	1.437
Ukupno	6.771	7.954

7. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (AMORTIZACIJA, REZERVISANJA I OSTALI POSLOVNI RASHODI)

U EUR	2020.	2019.
Troškovi rezervisanja	164.975	216.521
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja (Napomena 12)	-	-
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 13)	6.910	7.699
Troškovi reklame i propaganda	6.000	-
Troškovi naknada - zapisi	59.600	18.000
Troškovi članarina	21.229	19.818
PTT usluge	8.455	8.212
Troškovi održavanja	17.906	15.247
Troškovi revizije	10.769	11.979
Ostali troškovi	46.720	53.843
Ukupno	342.564	351.319

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE****8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI**

U EUR	2020.	2019.
Troškovi neto zarada	105.979	109.488
Naknade članovima Upravnog odbora	47.396	28.268
Troškovi službenih putovanja	784	12.491
Ostali lični rashodi	1.523	7.987
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	155.682	158.324
Troškovi poreza na zarade	20.514	22.585
Troškovi doprinosa za penzije	46.208	42.434
Troškovi doprinosa	21.951	24.616
Troškovi poreza i doprinosa	88.673	89.634
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	244.355	247.959

9. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

Ostali rashodi iz poslovanja se odnose na reklamacije po osnovu rashoda povodom reklamacije po osnovu isplate garantovanih depozita u iznosu od EUR 50.000 u 2020. godini (u 2019. godini EUR 50.044).

10. PRIHODI OD OSTALIH FINANSIJSKIH ULAGANJA I ZAJMOVA

U EUR	2020.	2019.
Prihodi od kamata - državni zapisi	196.529	45.607
Prihodi od kamata - državne obveznice	89.456	88.000
Ukupno	285.985	133.607

11. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE

U EUR	2020.	2019.
Troškovi kamata - EBRD	158.347	152.159
Troškovi kamata - oročeni depoziti	300.000	47.451
Ukupno	458.347	199.610

Dana 8. novembra 2010. godine Fond je sa EBRD zaključio Ugovor o "Stand-by" - kreditnom aranžmanu, na iznos od EUR 30.000.000. Ova sredstva bi bila stavljena na raspolaganje Fondu u slučaju da sredstva Fonda ne bi bila dovoljna za pokriće garantovanog depozita (stečaj banke) u nekoj od banaka iz sistema. Kredit se daje na 15 godina, uz mogućnost da se isti iskoristi u narednih 7 godina. Kamatna stopa od 0,50% se obračunava i plaća u periodu do povlačenja sredstava, a 1,00% u periodu nakon povlačenja sredstava.

Radi očuvanja finansijske stabilnosti i sprečavanja mogućih događaja koji mogu uzrokovati pad povjerenja deponenata u bankarski sistem, Fond je, uz saglasnost Ministarstva finansija, u novembru 2017. godine sklopio Aneks čime je ovaj Ugovor produžen na godinu dana. U novembru 2018. godine Ugovor je po drugi put (Aneksom II) produžen za godinu dana uz iste uslove kao iz osnovnog ugovora, s tim da je rok povlačenja sredstava jedna godina, a period otplate 6 (šest) godina.

U 2020. godini potpisan je novi Ugovor kojim je povećan iznos raspoloživih sredstava na EUR 50.000.000 sa rokom povlačenja od 5 (pet) godina, a periodom otplate od 7 (sedam) godina.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE

12. NEMATERIJALNA ULAGANJA

U EUR	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrijednost	
Stanje 1. januar 2019.	42.884
Nabavke	-
Stanje, 31. decembar 2019.	42.884
Nabavke	-
Stanje, 31. decembar 2020.	42.884
Ispravka vrijednosti	
Stanje 1. januar 2019.	(42.718)
Obračunata amortizacija (Napomena 7)	-
Stanje, 31. decembar 2019.	(42.718)
Obračunata amortizacija (Napomena 7)	-
Stanje, 31. decembar 2020.	(42.718)
Neto sadašnja vrijednost	
Stanje, 31. decembra 2019.	166
Stanje, 31. decembra 2020.	166

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA

U EUR	Oprema
Nabavna vrijednost	
Stanje 1. januar 2019.	98.934
Nabavke	7.697
Prodaja	-
Stanje, 31. decembar 2019.	106.631
Nabavke	20.393
Prodaja	-
Stanje, 31. decembar 2020.	127.024
Ispravka vrijednosti	
Stanje 1. januar 2019.	(87.568)
Obračunata amortizacija (Napomena 7)	(7.699)
Prodaja	-
Stanje, 31. decembar 2019.	(95.267)
Obračunata amortizacija (Napomena 7)	(6.910)
Prodaja	-
Stanje, 31. decembar 2020.	(102.177)
Oprema u pripremi 31. decembra 2020.	-
Neto sadašnja vrijednost	
Stanje, 31. decembra 2019.	11.364
Stanje, 31. decembra 2020.	24.847

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE****14. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA**

U EUR	2020.	2019.
Ulaganja u državne obveznice	4.396.563	2.200.000
Zajmovi dati zaposlenima - stambeni krediti	191.062	203.885
Ukupno	4.587.625	2.403.885

Ulaganja u državne obveznice se odnose na plasmane u obveznice Crne Gore u iznosu od EUR 4.396.563 sa rokom dospjeća u 2025. godini i kamatonosnim kuponima koji dospijevaju godišnje u ukupnom iznosu od EUR 143.100 (kamatna stopa 3,375% na godišnjem nivou).

Zajmovi dati zaposlenima se odnose na stambene kredite odobrene 2015. godine. Krediti su inicijalno odobreni sa rokom dospjeća 15, odnosno 30 godina. Otplaćuju se mjesečnim anuitetima. Tokom 2020. godine otplaćeno je EUR 12.824 (2019: EUR 12.824). Dospjeće potraživanja po osnovu datih dugoročnih kredita zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine prikazano je u narednoj tabeli (prikazani su nediskontovani budući novčani tokovi).

Rok dospjeća	2020.	2019.
Do 1 godine	12.824	12.824
1 do 3 godine	25.648	25.648
3 do 5 godina	25.648	25.648
Preko 5 godina	139.765	152.589
Ukupno krediti	203.885	216.709
Minus: kratkoročni dio	(12.824)	(12.824)
Ukupno	191.061	203.885

15. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

U EUR	2020.	2019.
Potraživanja po osnovu avansa datih bankama za isplatu garantovanih depozita	1.898.298	2.716.400
Potraživanja za kamate - državni zapisi	89.295	45.607
Potraživanja za kamate - državne obveznice	99.582	11.090
Stambeni krediti dati zaposlenima	12.823	12.824
Ostala potraživanja	275	-
Ukupno	2.100.273	2.785.921

Dana 4. januara 2019. godine Savjet Centralne banke Crne Gore donio je rješenje broj 0101-10202-3/2018 kojim se u Invest Banci Montenegro A.D. (IBM) uvodi stečaj, dok je dana 5. aprila 2019. godine rješenjem CB CG br. 0101-3292-4/2019 uveden stečaj u Atlas Banci A.D. Podgorica (Atlas Banka).

Na osnovu navedenih rješenja, Fond je obavijestio deponente o nastanku "zaštićenog slučaja" i o izabranim bankama koje će biti posrednici u isplati garantovanih depozita kao i o mjestu i vremenu gdje deponenti mogu preuzeti svoj garantovani depozit u skladu sa Odlukom o načinu i postupku isplate garantovanih depozita (Sl. List CG br. 76/17 i 17/19). Ukupan iznos garantovanih depozita u Atlas i IBM Banci je iznosio EUR 112.617.267. Tokom 2019. godine, bankama posrednicima u isplati Fond je uplatio EUR 104.600.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 101.883.600. Potraživanja u iznosu od EUR 1.898.298 se odnose na avansne uplate bankama isplatiocima koje na dan 31. decembra 2020. godine nijesu isplaćene deponentima.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE

16. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na državne zapise, koji na dan 31. decembra 2020. godine iznose EUR 31.559.026 (u 2019. godini EUR 17.950.593) i predstavljaju šestomjesečne dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje Centralna banka Crne Gore u ime Ministarstva finansija Crne Gore koje dospijevaju 13.01.2021., 24.02.2021. i 29.04.2021. godine.

17. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U EUR	2020.	2019.
Gotovina na žiro računu CBCG	56.061.113	44.282.078
Blagajna	119	620
Ukupno	56.061.232	44.282.698

U skladu sa Ugovorom o upravljanju sredstvima koji je stupio na snagu 7. maja 2012. godine, Upravni odbor Fonda je angažovao i ovlastio Centralnu banku da kao Asset menadžer upravlja raspoloživim sredstvima Fonda. U skladu sa navedenim, Centralna banka daje naloge za ulaganje u depozite i kupovinu i prodaju portfolio investicija za račun Fonda kod banke ili dileru kojeg odabere i koji, prema informacijama dostupnim Centralnoj banci, nudi sigurnost, likvidnost i najpovoljniji prinos za Fond u datom trenutku.

Primarni cilj svih investicionih odluka jeste sigurnost, u cilju zaštite kapitala Fonda. Fond investira sredstva u dužničke instrumente, koje je jedna od međunarodno priznatih agencija za rangiranje, minimalno rangirala oznakom: Standard & Poor's A/A-1, Moody's A2/P-1, Fitch A/F1. Investicije u akcije i investicije koje nose veći rizik su isključene:

- dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate od banke, finansijske institucije ili države koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznatih rejting agencija, a koji nije niži od rejtinga „A“ ili „P1“;
- depozite u EUR, položeni u bankama zemalja članica EU ili OECD koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznate rejting agencije, a koji nije niži od rejtinga „P1“.

Izuzetno od prethodno navedenog, Fond može investirati sredstva i u dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate i garantovane od strane države Crne Gore u iznosu od 40% ukupnog investicionog portfolija, kao i depozite u EUR kod Centralne banke.

Centralna banka će upravljati sredstvima Fonda samostalno, bez posebnih instrukcija, u skladu sa aktima Centralne banke za upravljanje međunarodnim rezervama, a poštujući pri tome načela Investicione politike Fonda.

18. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja na 31.12.2020. godine iznose EUR 200.000 i odnose se na unaprijed plaćenu naknadu za odobrenje kreditnih sredstava na osnovu aranžmana sa EBRD.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE****19. KAPITAL**

U EUR	2020.	2019.
Osnovni kapital	56.638.026	(770.719)
Neraspoređena dobit	28.595.392	57.408.743
Ukupno	85.233.418	56.638.026

Fond za zaštitu depozita osnovan je 2003. godine, Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List RCG br. 40/2003). Obzirom da je Fond osnovan zakonom, nije uplaćivan osnivački ulog, već ukupan kapital predstavlja akumuliranu dobit za period od osnivanja do 31.12.2020. godine.

20. KRATKOROČNA REZERVISANJA

Kratkoročna rezervisanja se na datum 31. decembar 2020. godine odnose na rezervisanja povodom reklamacije po osnovu isplate garantovanih depozita u iznosu od EUR 100.000.

21. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine su prikazane u tabeli niže:

U EUR	2020.	2019.
Obaveze po osnovu isplate garantovanih depozita	9.130.540	10.733.667
Obaveze prema dobavljačima	1.738	1.999
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	67.472	60.935
Ukupno	9.199.750	10.791.601

Na osnovu odluka Centralne Banke Crne Gore o uvodjenju stečaja u IBM i Atlas Banci (Napomena 15) nastupio je "zaštićeni slučaj". Ukupan iznos garantovanih depozita je iznosio EUR 112.617.267 od čega je deponentima tokom 2020. godine isplaćeno EUR 1.697.688 (2019: EUR 101.883.600). Obaveze u iznosu od EUR 9.130.540 se odnose na garantovane depozite čija isplata nije realizovana do 31. decembra 2020. godine.

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI**22.1 Kategorije finansijskih instrumenata**

U EUR	2020.	2019.
Finansijska sredstva		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	56.061.232	44.282.698
Kratkoročni finansijski plasmani	31.559.026	17.950.593
Ostali dugoročni finansijski plasmani	4.587.625	2.403.885
Potraživanja	2.100.273	2.785.921
Ukupno finansijska sredstva	94.308.156	67.423.097
Finansijske obaveze		
Obaveze iz poslovanja	9.130.540	10.735.666
Ostale kratkoročne obaveze	66.867	60.937
Kratkoročna rezervisanja	100.000	-
Ukupno finansijske obaveze	9.297.407	10.796.603

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

22.2 Upravljanje finansijskim rizicima

Fond je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložen određenim finansijskim rizicima i to:

- 22.2.1. Tržišnim rizicima,*
- 22.2.2. Riziku likvidnosti i*
- 22.2.3. Kreditnom riziku.*

Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Fond ne koristi derivativne finansijske instrumente u bilo kojoj formi osiguranja protiv gubitaka usled rizika. Postoji formalni okvir za upravljanje finansijskim rizicima koji je uspostavljen u Fondu i koji je u nadležnosti Upravnog odbora Fonda.

22.2.1. Tržišni rizik

Rizik od promjene kursa stranih valuta

Fond nije izložen riziku od promjene kursa valuta jer obavlja svoje poslovanje u funkcionalnoj valuti okruženja.

Rizik od promjene kamatnih stopa

Fond je izložen raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Fonda je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u mjeri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dospijevaju za naplatu u različito vrijeme ili u različitim iznosima.

Rizik od promjene ostalih cijena

Rizik od promjene ostalih cijena uključuje promjenu cijene kapitala, promjenu cijene roba, rizik od prijevremenog plaćanja i rizik rezidualne vrijednosti. Fond nije značajno izložen ovim vrstama rizika.

22.2.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Fond neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa, rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru, kao i rizik nemogućnosti da se isplate obaveze u roku dospijeća. Upravni odbor Fonda je odgovoran za praćenje nivoa kratkoročnog finansiranja i uravnoteženje potreba kratkoročnog i dugoročnog finansiranja u skladu sa definisanim politikama investiranja.

22.2.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Fonda kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Fonda po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih i dugoročnih finansijskih plasmana.

Poslovna politika Fonda je da objelodani informacije o pravičnoj (fer) vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2020. GODINE

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

22.2 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

22.2.3. Kreditni rizik (nastavak)

Rukovodstvo Fonda procjenjuje rizike i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

U EUR

Finansijska sredstva	2020.		2019.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer Vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer Vrijednost
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	56.061.232	56.061.232	44.282.698	44.282.698
Kratkoročni finansijski plasmani	31.559.026	31.559.026	17.950.593	17.950.593
Ostali dugoročni finansijski plasmani	4.587.625	4.587.625	2.403.885	2.403.885
Potraživanja	2.100.273	2.100.273	2.785.921	2.785.921
Ukupno finansijska sredstva	94.308.156	94.308.156	67.423.097	67.423.097
Finansijske obaveze				
Obaveze iz poslovanja	9.130.540	9.130.540	10.735.666	10.735.666
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	66.867	66.867	60.937	60.937
Kratkoročna rezervisanja	100.000	100.000	-	-
Ukupno finansijske obaveze	9.297.407	9.297.407	10.796.603	10.796.603

23. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2020. godine protiv Fonda se vode 24 sudska spora ukupne vrijednosti EUR 428.546. Ishod pomenutih sporova se ne može sa sigurnošću predvidjeti, ali je rukovodstvo Fonda mišljenja da je vjerovatnoća da će spor biti riješen u korist Fonda preko 50%. U skladu sa tim, Fond nije izvršio rezervisanje za potencijalne gubitke po osnovu sudskih sporova.

24. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine.

U 2021. godini Fond je nastavio sa isplatom garantovanih depozita deponentima banaka u stečaju. Do 31. marta 2021. godine isplaćeno je EUR 155.685 ili 0,17% obaveze po osnovu garantovanih depozita za Atlas banku u stečaju, dok za IBM banku nije bilo isplata u navedenom periodu. Ovako mali iznos isplaćenih sredstava posljedica je pandemije koronavirusa - COVID-19, koja je onemogućila deponente (veliki broj neisplaćenih deponentata odnosi se na nerezidente) da preuzmu svoj garantovani depozit.

Uticaj pandemije odrazio se i na naplatu potraživanja Fonda iz stečajne mase. Zbog manjeg interesovanja za prodaju nekretnina u vlasništvu kreditnih institucija u stečaju, naplaćeno je EUR 2.183.240 (od IBM - EUR 183.240 i od Atlas banke - EUR 2.000.000), tako da je povrat sredstava na ukupnom nivou iznosio EUR 55.783.240, odnosno 49,51% (IBM 79,45% i Atlas banka 42,09%).

Kako je izdavanjem obveznica Crne Gore 2027 u iznosu od EUR 750.000.000 prestala potreba kratkoročnog zaduživanja Ministarstva finansija putem emisije kratkoročnih hartija od vrijednosti (državnih zapisa), to je Fond nastavio sa investiranjem sredstava kupujući državne obveznice - dugoročne hartije od vrijednosti Crne Gore na sekundarnom međunarodnom finansijskom tržištu.

24. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA (nastavak)

Obračunata je i naplaćena prva rata redovne premije u iznosu od EUR 4.000.000. U skladu sa Metodologijom, kreditne institucije su razvrstane u 5 (pet) klasa rizika, tako da su najmanje rizične kreditne institucije (klasa rizika 1) platile premiju po koeficijentu zbirnog rizika 75%, a najrizičnije kreditne institucije (klasa rizika 5) po koeficijentu zbirnog rizika 120%.

Prva i druga rata premije obračunavaju se akontativno na bazi koeficijenta zbirnog rizika utvrđenog prema finansijskim iskazima i podacima na 31.12.2019. godine, dok će treća rata redovne premije biti obračunata na bazi revidovanih finansijskih iskaza i podataka na dan 31.12.2020. godine. Istovremeno sa obračunom treće rate redovne premije izvršiće se usaglašavanja akontativnih premija na bazi podataka za 2020. godinu.

Ukupna sredstva na dan 31.03.2021. godine iznose EUR 99.366.337, od čega EUR 15.000.000 u državnim zapisima koji dospijevaju 29.04.2021. ; EUR 19.060.000 u obveznicama CG (u MNE 2025 - EUR 10.940.000 i MNE 2027 - EUR 8.120.000); žiro račun EUR 63.863.725 i EUR 1.442.612 u avansima bankama za isplatu GD. Do kraja godine očekujemo da će deponenti banaka u stečaju povući sredstva u iznosu od cca EUR 5.000.000, pa će sredstva Fonda na kraju 2021. godine iznositi oko EUR 115.000.000 (naplata tri rate redovne premije - EUR 12.000.000 i naplata iz stečajne mase cca EUR 9.000.000).

Radi sprovođenja testova otpornosti sistema zaštite depozita na stres, Fond je nabavio i instalirao rezervni server (na rezervnoj lokaciji) i isti osposobio kako bi ovu, veoma značajnu aktivnost mogao sprovesti na adekvatan način.

Kako se epidemija koronavirusa i dalje razvija, izazovno je predvidjeti puni obim i trajanje njenih ekonomskih posljedica, i posljedica po poslovanje.

Shodno razvoju zdravstvene situacije u Crnoj Gori, ove okolnosti mogu predstavljati izazove u poslovanju privrednim subjektima i finansijskim institucijama, velikim dijelom zbog mjera i politika relevantnih državnih organa koje su već primijenjene ili bi se mogle primijeniti u budućnosti.

Međutim, uzimajući u obzir prirodu aktivnosti Fonda kao i značajan iznos likvidnih sredstava sa kojim Fond raspolaže, rukovodstvo ne očekuje da će uticaj koronavirusa značajno poremetiti njegove aktivnosti ili uticati na mogućnost kontinuiteta poslovanja u narednom periodu.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе , Цетиње

ISSN 1800-9999 = Godišnji izvještaj o radu fonda za
zaštitu depozita
COBISS.CG-ID 21459216